

КОЛОМИЙКИ

ЗБІРНИК

КИЇВ

Видавництво художньої літератури «Дніпро»

1977

Упорядкування та вступна стаття
Н. С. ШУМАДИ

Гравюри народної художниці УРСР
ОЛЕНИ КУЛЬЧИЦЬКОЇ

К $\frac{70500-192}{M205(04)-77}$ Бз — 17-22-77

© Видавництво «Дніпро», 1977

ОЙ ДРІБНЕНЬКА КОЛОМИЙКА, КОЛОМИЙКА МИЛА

Коломийки — коротенькі пісеньки, що можуть виступати як приспівки до танцю або існувати незалежно від нього. Часто вони об'єднуються у в'язанки, які не мають, проте, сталого змісту, а залежать від уподобань співака та обставин виконання. Народжені в глибині віків, коломийки з плином часу не відходять у небуття, а, навпаки, стають одним з найулюбленіших піснених жанрів у сучасному фольклорі.

Хто порине у коломийки — відкриє для себе світ давньої краси, чистих, піднесених почуттів, дотепів, іронії, жартів — частіше доброзичливих, але іноді й дошкульних, влучних спостережень побутового характеру, глибоких соціальних узагальнень.

Коломийки завжди вірні життєвій правді. Незважаючи на невеликий розмір, вони мають необмежені тематичні горизонти й широкий діапазон емоційної тональності. Про що б не розповідала коломийка, вона вражає щирістю й простою засобів художнього вираження: «В мене ротик веселенький, а серденько плаче», — велике горе скривдженої дівчини, що намагається не показати свого болю, криється за цією наївною

метафорою. Які іскрометні веселощі переповнюють душу співака, коли він у розпалі стрімкого танцю імпровізує комічну гіперболу:

Наш музика кучерявий як візьметься грати,
Хоч який скуп закопаний — піде танцювати!

Кріпацтво довгі роки пригнічувало народ, тому коломийки про панщину — це скарга й обурення безправної, скривдженої людини, зневоленої тяжкою, непосильною працею. На пана сиплються прокльони, які, за влучним висловом Т. Г. Шевченка, були наївною невинною помстою. Але кризь стогін в них чути протест, звучать погрози. Цей протест проти сваволі панів, проти їх знущання, прагнення до волі породили широкий опришківський рух, який був гаряче підтриманий народом. Усвідомлена необхідність боротися проти соціальної несправедливості нашла своє відображення у коломийках цього часу:

Ой підемо, товаришу, панів розбивати,
Або будемо висіти, або панувати!

Тяжкі обставини життя не зломали духовної сили, оптимізму народу, які проявилися і в його художній творчості, зокрема, в коломийках сатирично-гумористичного плану. Дотепами пересипані коломийки, що відображають стосунки молоді, жарт переростає в сарказм, коли говориться про зарозумілість багачкої доньки, котра «вбереться, як ружа», а як піде на роботу — «руки їй не служать», утверджується гідність і моральна перевага працюючої дівчини-біднячки, що «не шукала і не буде шукати у багача ласки».

Дати характеристику всіх розгалужень жанру коломийок дуже важко, тому що «коломийки перекочують»ся й мерехтять, наче перли розсипаного намиста, і тільки «зведені до купи в систему, що гуртує їх відповідно до змісту, вони складаються на широкий образ нашого сучасного народного життя, безмірно багатий деталями й кольорами, де бачимо сльози й радощі, і спочивки, турботи і забави, серйозні мислі й жарти нашого народу в різних його розверстаннях, його сусідів, його соціальний стан, його життя громадське й індивідуальне від колиски до могили, його традиції і вірування, його громадські й етичні ідеали» (І. Франко).

Строга заданість розміру коломийки (лише два рядки, в яких слова мають розміститися так, щоб у кожному рядку було чотирнадцять складів) сприяла виробленню лаконізму, сталих поетичних формул, економному й точному використанню тропів, — рис, властивих майстерно відточеним художнім мініатюрам. Завдяки багатству внутрішнього римування й асонансам коломийки ніколи не справляють враження одноманітних.

Майже постійною ознакою коломийки є її двопланова будова: образ природи першого рядка за аналогією або контрастом підсилює смислове й емоційне значення думки, висловленої у другому рядку. Іноді перший рядок виконує роль традиційного зачину, зміст якого не завжди пов'язаний з наступним рядком. Найчастіше це зачини «Ой летіла зозулиця (пава,

ластівочка)», «На високій полонині», «Ой дубику зелененький» та ін. У новотворах помітна тенденція до уникання подібних зачинів, що пояснюється публіцистичним спрямуванням більшості коломийок. Велич зображуваних подій вимагає глибокої, точної думки і конценсованого, афористичного формування. Так народжуються коломийки-здробиці, коломийки-гасла: «Розцвітає буйним цвітом Радянська держава. Навчив Ленін людей жити — за це йому слава!»

Сьогодні, в час інтенсивного розвитку радянської культури, обмін духовними цінностями такий активний, що жодне мистецьке явище не може бути замкнене у межах одного регіону. Тому й коломийки стали надбанням усього українського народу, хоч центром їхнього продукування були й залишаються області, прилеглі до Карпат.

Короткі пісеньки, подібні до коломийок, знаходимо у фольклорі багатьох народів світу. Найближчі до них — частушки, нині популярні не тільки в росіян, а і в інших народів Радянського Союзу. Перейнявши від одноіменного танцю сталу метроритміку, коломийка не відійшла від неї й на дальших етапах свого розвитку; частушки ж, які не були генетично пов'язані з певним якимсь одним танцем, хоч і супроводжуються танцювальними рухами, вільні у виборі розміру строфи і ритму. Функціональна роль частушок і коломийок тотожна: обидва жанри переросли своє первісне значення як приспівки до танців і тяжіють до ліричної пісні — з тією особливістю, що, окрім вираження емоцій,

вони ще служать засобом оперативної усної інформації, виявляючи все більшу тенденцію до розширення публіцистичного елемента. Певну спільність з коломийками мають пісеньки, які поєднують спів з танцем у колі, — сербські «коло», словацькі «каламийки» та «карічки», чеські «до колечка», болгарські «хоро». Саме у цій загальнослов'янській спорідненості найдоцільніше шукати пояснення назви «коломийка», хоч існують й інші гіпотези, зокрема, спроби пов'язати цю назву з утворенням етнічної групи коломийців та міста Коломиї.

Перші відомі нам записи коломийкових зразків відносяться до XVII сторіччя, але є документальні свідчення про їхнє існування ще в давніші часи. Цей оригінальний різновид народної пісенної творчості українців здавна привертав увагу слов'янських учених. Починаючи з першої третини XIX сторіччя, з'являються в українській, російській та польській пресі публікації коломийок, їх переклади, наукові розвідки про них. Серйозні дослідження, присвячені цьому жанрові, належать І. Франку, Ф. Колессі, В. Гнатюкові, М. Жінкину, М. Грінченкові та іншим фольклористам.

Тематичне багатство, чітка, вироблена форма, в яку легко й невимушено вкладається метрично-інтонаційний лад народнорозмовної мови, розсипи яскравих художніх засобів коломийок — все це захоплювало і захоплює митців-професіоналів, будить бажання творчо наслідувати кращі зразки цього самобутнього жанру. Відомий фольклорист, упорядник тритомного видання

коломийок академік В. М. Гнатюк радив письменникам учитися на коломийках створювати високомистецькі художні образи, використовуючи народну мову, її характерні звороти, порівняння: «Хто хоче писати гарно, хто хоче навчитись вислову, з якого не можна ні слова випустити і до якого не треба ні слова додавати, той мусять учитися коломийок напам'ять». Відомо, що на запрошення В. Гнатюка побував у Карпатах М. Коцюбинський. Його творчу уяву полонило життя давніх гуцулів, які лишили багато етнографічних цікавих повір'їв, легенд, обрядів, звичаїв. «Коломийка... така легенька... що від неї за плечима виростають крильця», — образно малює письменник своє враження від почутих у Криворівні коломийок, багато з яких пізніше вийде у його повість «Тіні забутих предків». Ідейно-естетичні якості коломийок були високо оцінені Лесею Українкою. Коломийки навіювали теми, образи, мотиви для багатьох літературних творів. Особливо органічні вони в оповіданнях та повістях І. Франка, Л. Мартовича, П. Козланюка. Талановито використали коломийкову форму поети І. Кулик, В. Бобинський та інші радянські митці. Серед сучасних творів, що належать професіоналам та аматорам, багато пісень, написаних у коломийковому ключі. Деякі з них, пішовши в народ, втрачають авторство, обростають варіантами, кладуться на відомі коломийкові мелодії і наче народжуються вдруге, вже як фольклорні твори. Поет Платон Воронько у піснях, написаних ним під час славнозвісного Карпатського рейду, також використав коломийки.

Його пісні поширилися серед народу і продовжують своє творче життя й нині. Багато коломийок, у яких відтворено значні громадсько-політичні явища, співзвучні нашим сучасникам, склали самодіяльні митці, твори яких набули популярності і з незмінним успіхом виконуються численними колективами художньої самодіяльності.

Активний процес створення коломийок є свідченням життєвості цього жанру і запорукою його дальшого розвитку.

Пропонований збірник містить кращі з ідейно-естетичного погляду коломийки, які знайомлять читача з життям українського народу сьогодні і в минулому. Він починається зразками, створеними нашими сучасниками. За радянської доби, коли життя стало інтелектуально багатим, розширилися тематичні горизонти й ідейне спрямування народної творчості — вона відбиває риси комуністичної свідомості й побуту, що формуються завдяки радянському способу життя. Провідним мотивом коломийок стало уславлення Комуністичної партії, трудових перемог, щасливого життя. У цьому розділі багато строф, що фіксують той чи інший епізод трудових буднів і дозволяють наших сучасників, — вони «працюють на фермі», «дороги будують», «на сцені співають», бо «живуть вони в колгоспі весело й культурно».

У наступному розділі згруповано коломийки про тяжке минуле народу. В них чується нарікання на

підневільну працю, гірку солдатчину, на бідняцьке безхліб'я, вимушену еміграцію, лунає палкий протест проти селянського безправ'я, коли «і війт дере, і пан дере, і піп не дарує»; звучать бунтарські мотиви.

У жанрі коломийок найбільший масив становлять пісеньки, в яких ідеться про особисте в житті людей, їх переживання, настрої — це твори на так звані «вічні теми», однаково актуальні для різних епох, але й у них легко вловити ознаки часу, бо ж людські стосунки розвиваються на тлі певного родинного й соціального побуту. Цей коломийковий масив представлений розділами про дозвілля (співи, музики, танці, вечорниці) та про основні господарські заняття (вівчарство, скотарство, землеробство); про кохання, одруження, родинні радощі й клопоти.

Окремо виділено коломийки жартівливого характеру. У нашому збірнику вміщено і сучасні, і дореволюційні записи коломийок, що зберігаються у фондах Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М. Т. Рильського АН УРСР, а також вибірково ті, що опубліковані у виданнях: «Коломийки» — Київ, «Наукова думка», 1969, та «Як зачую коломийку» — Ужгород, «Карпати», 1975.

Наталя ШУМАДА

НАМ ЩАСЛИВО ВСІМ ЖИВЕТЬСЯ
В РАДЯНСЬКОМУ КРАЮ

Ой як мило і весело в нашій Верховині,
Нові пісні, коломийки чути всюди нині:

Про Леніна великого, про рідну владу,
Про квітучу Верховину, щасливу й багату.

Ой цвіте і процвітає Радянська держава,
Ленін щастя дав бідноті, Ленінові слава!

Ой співає соловейко, сонце зустрічає,—
Славить партію народ наш, в піснях величає.

Світить сонце над землею, світить, виграває,
Мудрість Леніна зорею над світом сіяє.

Заповів нам батько Ленін мир оберігати,
Щоб ішла до комунізму Батьківщина-мати.

Ой кувала зозулиця у лузі, у лузі,
Дуже добре працювати в Радянськім Союзі.

Ой у нашого народу прекрасне майбутнє,
Бо є в нього дружба, сила й партія могутня.

Слава партії великій за великі діла,
Що Радянська Україна, немов сад, розцвіла.

Рідній партії спасибі, слава їй навіки!
Закарпаття процвітає у сім'ї великій!

Розвивайся, зелен гаю, розмовляй з вітрами,—
Слава партії великій, що керує нами!

Плани партії й народу — плани нероздільні,
Чудеса можуть творити люди наші вільні.

За життя щасливе наше, що ми його маєм,
Ми партію комуністів в піснях величаєм.

О партіє наша рідна, ти нас окриляєш,
Ти шляхи до комунізму всім нам прокладаєш.

О партія наша рідна, тебе ми вславляєм,
Хвалу тобі співаємо і щастя бажаєм.

* * *

Ой на нашій Чорногорі сніги забілили,
Як радянські соколята до нас прилетіли.

Ой полети, ластівочко, та понад лісами,
Зарясніла Верховина новими піснями.

Світи, сонце, у віконце, на гуцульські гори,
Вже не буде в нашій хаті ні нужди, ні горя.

Нам Радянська влада дала волю і свободу,
Спільно будем працювати для щастя народу.

Гуртом сієм, гуртом орем, врожаї збираєм,
Сонце щастя засвітило над карпатським краєм.

Ой будемо в колективі дружно працювати,
Щоб цвіла і багатіла Батьківщина-мати.

Ой посаджу коло хати маленьку вишню,
При Радянській тільки владі я у люди вийшла.

Дуже добре працювати для свого народу:
За роботу я в пошані, маю нагороду.

Закувала зозуленька у зеленім саді,
А у нас гуцулка Ксеня у Верховній Раді.

Ой зібрались гуцулики, всі гарні на вроду,
Заспівали співаночки коло того броду:

«Ми будемо працювати, чесно будувати,
Щоб в достатках і щасливо, й добре проживати».

Наші хлопці, верховинці, працюють завзято,
Щоби свою Батьківщину в праці прославляти.

Навчаються в руських друзів жити й працювати,
Свому роду і народу щастя здобувати.

Заспіваймо коломийки веселі, веселі
Про щасливе вільне життя у нашому селі.

Ой по наших полонинах вітри повівають,
Там колгоспівські отари літом випасають.

Ой я собі сам заграю на срібній трембітці,
Як вижену в полонину колгоспні вівці.

Яка тота полонинка навесні весела,
Іде у ню худобина з колгоспного села.

Ой вівчарю молоденький, візьми-но трембіту
Та так заграй, щоби чути по цілому світу.

Грай, трембіто рідненькая, сопілка допоможе,
Про свободу, щастя, радість і життя заможне.

Лийтесь, наші коломийки, понад синім плаєм,
Ми, доярки, в полонині пісеньки складаєм.

Ми, доярки, всі завязаті, працьовиті, вмілі,
Ми живемо в колективі, дружно у артілі.

Тече вода з-за города на бистреньку річку,
А ми вгору піднімаєм нашу п'ятирічку.

Послухайте, добрі люди, що маю сказати,—
Я про славних хліборобів хочу заспівати.

Заспіваймо співаночки, які ми щасливі,
Бо ми разом працюємо на колгоспній ниві.

Закувала зозулиця за тою горою,
Любко робить на заводі, а я ланковою.

А мій милий у колгоспі лиш оре та сіє,
Голосочком защебече, очима ся сміє.

Ой ти, ясна зоре, сіяй на все поле!
Сіяй ясно, сіяй красно, де дівчина оре!

Де дівчина оре поле та й собі співає,
Що не волом, а трактором вільну землю крає.

Недалеко коло млина розцвіла калина,
Веде трактор комсомолка, молода дівчина.

Веде трактор комсомолка, та ще й приспівує,
Бо вже на кожнім полі трактор хазяйнує.

Ти в колгоспі на ділянці краща трактористка,
А у клубі й на весіллі перша танцюристка.

Орють поле, сіють жито руки мозолисті,
Щоби ниви красувались буйні, золотисті.

Виграють лани артільні щедрим урожаєм,
Ой як хороше нам жити у Радянським краї.

Ми бригадою всією пісню заспіваєм.
Ми з полів врожай зібрали, тепер погуляєм.

Місяченьку ясененький, не ховайся за гору,
Бо ще любко мій у полі тракториком оре!

Він тракторист, я ланкова, обоє в колгоспі,
Тепер у нас не колиба — хата на помості.

Вже у нашому селі жито зеленіє,
Наша рідна Батьківщина з кожним днем міцніє.

Зеленіє Закарпаття, гори й полонини,
Живуть в щасті і багатстві сини Верховини.

Зустрілися дві сестриці — Теребля і Ріка,
Закрутилися турбіни — світить електрика.

Стану гляну я довкола на свої Карпати,
Верховино, світку ти наш, вільний і багатий!

Усіх щиро вітаємо, хто чесно працює,
Хто для рідної країни сили не шкодує.

Чому би нам коломийки гарно не співати,
Коли пишно розцвітає Батьківщина-мати!

* * *

Немає в нас багатія, немає в нас папа,
Життя квітне, дружба росте межи всіма нами.

В нашій зоряній Вітчизні, в Радянським Союзі,
Всі народи живуть мирно, як брати, як друзі.

Заграй, заграй, трембітонько, співай Закарпаття,
Живемо в сім'ї свободній українці-браття.

Доки сонце буде гріти, а місяць світити,
Любов, дружба межи нами буде в нас кріпитись.

Ой ми хочем вільно жити, мирно будувати,
Не будемо з щастям нашим повік розставатись.

Ми любимо мирну працю, ми хочемо миру,
І нікому не здолати нашу дружну силу.

Летить голуб, летить білий по чистую воду,
Нема кращого на світі, як мир для народу.

Щоб війни не знали люди, всі за мир вставайте,
Своє щастя і свободу дружно захищайте!

Справи миру в цілیم світі ніхто не здолає,
З нами воля, з нами правда вже перемагає.

Куди ідеш — всюди чути нові пісні нині,
То партія щастя дала нашій Верховині.

Ллється голос трембітки, як вода зворами,
Хай навіки мир і дружба кріпше меж нами!

Ой квітує наше щастя, як садочки в маї,
Цвіте братство, цвіте дружба у нашому краї.

Ой у море вливаються великі ріки,
Будем дружбу гартувати на вічні віки.

Ой у нашого народу прекрасне майбутнє,
Бо є в нього дружба, сила й партія могутня.

Наша дружба непоборна квітне, мов сад в цвіті,
Ми вирости в комсомолі, ми — партії діти.

Заповів нам батько Ленін мир оберігати,
Щоб ішла до комунізму Батьківщина-мати.

ЯК МИ ДОЛЮ ПРОКЛИНАЛИ,—
ЩЕ СЯ НЕ ЗАБУЛО

Ой зацвіла синя квітка на плоті, на плоті,
Ой змарніло біле личко на панській роботі.

Ой чи я то нещаслива, чи моя мамочка,
Що гнеш спину день і нічку в клятого паночка.

Бодай панки панували, бодай панки жили,
Бодай вони в Галичині кайдани носили.

Бодай пани не прожили, гаразду не мали,
Бодай вони за плугами картоплю збирали.

Коби пани панували, вийти вийтували,
Коби пани свині пасли, вийти завертали.

Ой ввійду я до покою та й тупну ногою:
Віддай, пане, мої літа та й молодість мою!

Багач собі загулює, бо він того годен:
Має воли та корови, хліба не голоден.

У багача землі много, по чотири воли,
Він гадає, що не прийде на біду ніколи.

Ей, мамко моя рідна, велика в ня біда:
Дуже тяжко заробити у багача хліба.

Мене мамка породила раненько в неділю,
Дала мені гірку долю — нічого не вдію.

Та дала-с ня, моя мамко, багачам служити,
Воліла-с ми у три дзвони уже задзвонити.

Не дивуйся, моя мамко, що я така бліда,
Бо я служу у багача — тото мені біда.

Того трава не зелена, що по ній ся ходить,
Того дівка помарніла, що тяженько робить.

Корови би подоїти, начиння помити,
Та вже би ся, молоденькій, додому просити.

Якби була, мамцю, знала мою тяжку біду,
Була би ня утопила у воловім сліду.

Я служила у такої, що має покої,
А то я сі вислужила бідоньки тяжкої,

Коби я у пана бога того допросила,
Аби в мене господиня трохи послужила.

Посіяла команицю, а вродило жито,
Ой яке то свято буде, що мя днесь не бито?

Посію я жменю жита, а дві жмені проса,
Ходила я в черевиках, тепер ходжу боса.

Ой мамуню, мамунцюню, ой так зголодніла,
Коби бульба колочена, то би-м попоїла.

Дивуються мені люди, дивуються пани,
Що я, така молоденька, не маю сукмани.

Я сукмани не прошила і не прогуляла,
Моя мати бідна була та й мені не дала.

Ой у мене, молодой, кораликів мало,
В мене нитка коротенька, мені й так пристало.

Ей, коби я воли мала, воли до роботи,
Мала ж би я старостоньки кожної суботи.

Ей, коби я воли мала, червону запаску,
Я би тобі, багачику, не стояла в ласку.

Ой летіла зозуленька, ой летіла пава,
Коб я мала зо три морги, то би-м сі віддала.

Ой у моїм городчику росте ружа біла,
Сватали ня за багача, а я не хотіла.

Ой мамуню, мамуненько, мамуненько рідна,
Не дай мене за багача, бо я буду бідна.

Бо в багача нова хата, високі пороги,
Буде мені вимовляти воли та корови.

В багатій відданиці в стаєнці худоба,
А в бідній дівчиноньки — руки і подоба.

Присилався раз багачик до бідної сирітки
Та й питався через люди, чи має присівки.

Вона ж йому, молоденька, знала, що вповісти:
— Я до тебе, багачику, не йду хліба їсти.

Котилася перстенина з гори на долину,
Та хвалився багацький син, що я за ним гину.

Не хвалися, багачику, за тобов не гину,
Най за тобов тоті плачуть, що в болоті скачуть.

А широке болотище, я би-м не ходила,
Хоч би дав мі сиві воли, я би-м не любила.

Стоїть верба над водою та й у воді гнеться,
Ой як бідний заспіває, то багач сміється.

Ой багачу, багачику, що ж тобі до того?
Не йде бідний до багача знчити нічого.

Ой загачу криниченьку, загачу, загачу,
Не дуже ся покешковуй із мене, багачу!

Ей, у тебе, багачику, волики сивенькі,
А у мене, молодого, ручки золотенькі.

У багача півкалача, а він іще плаче,
А в сироти ні шкуринки, вона собі скаче.

Багач оре, багач оре чотирма волами,
А я, бідний, заробляю голими руками.

Та болять ня, мамко, ручки, та болять всі пучки,
Болять мені ручки обі, що не роблю собі.

Чей ти, мамко моя рідна, прокляла ми долю,
Аби-м ходив, бідуючи, по чужому полю.

Ой наймите, наймиточку, перестань служити,
Ані свята, ні неділі — все кажуть робити.

Та я роблю цілу днину, не сяду, не ляжу,
Головка ня поболіє — нікому й не кажу.

Ой широкє болотище, я по ньому броджу,
На багацькі діти роблю, сам голодний ходжу.

Ой рівцями доріженька, рівцями, рівцями,
Тільки мої розкошоньки, вліті за вівцями.

Ой летіла зозулиця понад тоті луги,
Та ніхто так не бідє, як бідненькі слуги.

Ой слугі би рано встати, а пізно лягати,
Та кожному куркуляті водички подати.

* * *

Породила мене мамка темненької почі,
Дала мені біле личко, чорненькі очі.

Воліла-с мні, моя мамко, в колисці вдушити,
Ніж мні мала віддавати цісарю служити.

Товариш ся женить, женить та бере дівочку,
А мені би, молодому, іти на войночку.

Славний город Коломия, ще славніші Кути,
Оце і я оженився б, якби не рекрути.

Відколи мя відобрали, відтоді я гину,
Візьми, мамко, мою любку за свою дитину.

Ой мамко солоденька, а я твій синочок,
Та ти мене породила під карабіночок.

Як узiali парубочка та на жовнярочка,
Не так плаче отець, мати, як та дівчиночка.

Ой на Кути доріженька, на Кути, на Кути,
Бувай, мила, здоровенька, бо я йду в рекрути.

Бувай, мила, здоровенька, бо я вже рушаю,
Бо я свої співаночки на тебе лишаю.

Ой їду я у катуні в зеленім вагоні,
Вже ня, любко, не здоженеш, хоч сідай на коні.

Я ж на тебе, Онуфрію, мала всю надію,
Тебе взяли у жовніри, де ж я ся подію?

Як я любка відправляла до тої машини,
Серце мені розривало на дві половини.

Ой їде машиниця шинами, шинами,
Розлучила тверду любов з любком межі нами.

Бодай тії машиниці шини ся погнули,
Щоби любка із катунів зараз повернули.

Та бодай тота машина од грому згоріла,
Кой повезла від ня любка, би го не виділа.

Ой пішла у катуні чілочка жовтенька,
Я ся на ню надіяла — ще була маленька.

Ой летіла ластівочка, загубила перце,
Пішов милий у катуні — замкнув мені серце.

Обернися, ластівочко, візьми своє перце,
Обернися, мій любочку, відомкни мі серце.

Подивлюся на Тернопіль, а Тернопіль чорний,
Подивлюся на милого, а мій милий жовнір.

Пішов любко у рекрути, за него не чути,
Лишив мені на признаку два корчики рути.

Ой зацвіло синє зілля, та й не відцвітає,
Взяли любка у жовніри, та й ся не вертає.

Пішов би я, моя мамко, з косою косити,
Дали мені, молодому, карабін носити.

Карабіне, карабіне, та й карабіночку,
Коби тебе положити хоч на годиночку!

Бодай тії карабіни в огні погоріли,
Щоби мене, молодого, плечі не боліли.

Ой цісарю, цісароньку, цісарю-королю,
Пусти ж мене додомоньку, най ся не неволю!

Ой пане капітане, ой пане майоре,
Пусти мене додомочку — мамка сама оре.

Ой сама мамка оре, сама мамка косить
Та на тебе, капітане, тяжку биду просить.

Ой ти кажеш, еден дурню, що в жовнірах добре,
Не одному жовнярові ворон кості дзьобле.

Ой кувала зозуленька, тепер не чувати,
Де нас мати не родила, там треба вмирати.

Ой на горі жито, жито, там жовніра вбито,
Червоною китайкою личенько накрито.

* * *

Верховино, Верховино, моя рідна мати,
Чому твої діти мусять по світу блукати?

Не є у ня гараздочку, не дам собі ради,
Та полишу рідні гори, піду до Канади.

Гори мої високії, мушу вас лишити,
Волів би-м був у вас гнити, як в чужині жити.

Як я кидав село рідне, було мі тяженько,
Я прощався з рідном землям, як з ріднойов неньков.

Будь здорова, родинонько, та й мої сусіди,
Не з гаразду я це роблю, а з тяжкої біди.

Та багаті легіники всі вдома газдують,
А сироти-сирохмани по світу бідують.

Та я піду з свого села та й заберу сліди,
Та я вже в тім селі нашім навдивівся біди.

Ой Кутами чорна хмара, Кутами, Кутами,
Бувай, мила, здоровенька, бо я йду світами.

Ой господи милостивий, що я учинила,
Що я свого миленького за море пустила!

Михайлику, Михайлику, три золоті пера,
Не йди, не йди в Америку, казала ті вчора.

Ой казала, ой казала та й наказувала,
Бодай тота Америка, бодай ся зарвала.

Та я мушу, хлоп молодий, іти на зарібки,
Не є у ня в хижі хліба, не є у ня ріпки.

Не є грошей, не є хліба, що робити маю?
Треба мені мандрувати до чужого краю.

* * *

Маю бартку, порошниці, новенькі пістолі,
Лиш не маю свої хати, щасливої долі.

Не вчив я ся розбивати, не вчив я ся красти,
Лише сіно громадити та в копиці класти.

На високій полонині ізродили рижки,
Та чи підем, пане-брате, навесні в опришки?

Є у мене топір, топір та й кована бляшка,
Як топірцем замахую — ні німця, ні ляхка.

Ой у гори, легіники, у гори, у гори,
Та підемо розбивати багацькі комори.

Звуть нас дуки злодіями, кажуть, що рабуєм,
Скільки вони людей вбили — ніхто не рахує.

Ой цімборе, цімборочку, ходім, нежонаті,
Ми будемо убивати магнати багаті.

Ой кукала зозулиця раненько в суботу,
Зібрав Довбуш в полонині легіників роту.

Ходив Довбуш з опришками лісами, горами,
А він хотів розправлятись з клятими панами.

Ой стогнали буковинці, стогнали гуцули,
Про Довбуша заспівали — про горе забули.

Ой піду я повід лісом через плай на Руду,
До каміння Довбушева на пораду піду.

Скажи мені ти, каміння, Довбушеве місце,
Як панів нам бити треба, як їх з світу звести.

Йдуть легіники завзяті лісами, горами,
Не сховають пана-ката кованії брами.

НІХТО ТАК НЕ КОХАЄТЬСЯ,
ЯК МИ ОБИДВОЄ

Коломийка верховинська, коломийка жарка,
Коли тупну, заспіваю — затрясється хмарка.

Ой співанки-коломийки, в'язанку з них в'яжу,
Як попросять заспівати, я ся не відкажу.

Та як мені коломийки файно не співати,
Коли мене на співачку породила мати?

Та лиш мене породила моя рідна мати —
Вже ми прийшло у голову співанки співати.

Коломийка, коломийка, весела співанка,
Не раз її над колисков заспівала мамка.

Як я стану коломийки співати, співати,
Засмієшся, і затужиш, і станеш гадати.

Ой дрібонька коломийка, дрібонька, дрібонька,
Одна мила, друга люба, третя солодонька.

Звідки мої співаночки? — питаються люди.—
В полонинах, буковинах ростуть вони всюди.

Та я собі заспіваю, тоненько засвищу,
Стільки знаю співаночок, як трави та листу.

Ой повіяв буйний вітер, повіяв, повіяв,
Та він мої коломийки по горах розсіяв.

Та я люблю заспівати коломийку милу,
Бо ця пісня верховинська дає мені силу.

Заспіваю коломийку, голосом постелю
Та не одно засмучене серце розвеселю.

Коломийку заспіваю, як ми веселенько,
Коломийку заспіваю, як болить серденько.

Коли собі заспіваю, то жура щезає,
Бо то наша коломийка такі чари має.

Ой Матію та Матію, відколи тя прошу:
Зроби мені коновочки, най співанки ношу.

Зроби одну, зроби одну та зроби ще й другу,
Одна буде про веселість, а друга про тугу.

Як почую коломийку або заспіваю,
То здається, що літаю по рідному краю.

Ой ще тоті співаночки не позабувала,
Що ся в мамки научила, як була ще мала.

Ой співаю коломийки та й співати буду,
А я своїх коломийок піде не забуду.

Ой я собі заспіваю двома голосами:
Один піде понад лугом, а другий лісами.

А я собі заспіваю, доки молоденька,
Доки милий пригортає до свого серденька.

Та я собі заспіваю, бо співати знаю,
Я у кожній співаночці любка споминаю.

Ой щебече соловейко у мене на групі,
Кожен так собі співає, як йому на душі.

Співаночки-складаночки, я вас не складала,
Складали вас парубочки, а я переймала.

Милий орав, милий орав, а я волочила,
Милий співав коломийки, а я ся навчила.

Коломийка-чорнобривка по полю ходила,
А як зійшла на долину, води ся напилa.

Я посію пшениченьку, вродиться льоночок,
Коби така до роботи, як до співаночок.

А я годна льонok брати та годна стелити,
А я годна заспівати, та й годна робити.

Тільки у ня співаночок, що в поле пускаю,
А як прийду додомочку, то ся загадаю.

А я тото не думаю, що маю робити,
Але тото я думаю, як хлопців любити.

Співала би співаночки, котрі коротенькі,
Любила би легінишки, котрі молоденькі.

Чогось я ся розспівала, буду вже плакати,
Будуть мене тато бити, а мама тримати.

Ой дівчата-небожата, що не співаєте?
Де ви свої співаночки та подіваєте?

Заспіваймо коломийку, нащо так сидіти,
Коломийку у нас люблять і старі, і діти.

Ой коби ми, подружечко, голосочки склали,
Ми би своїх коломийок не переспівали.

Ой коби ми, подружечко, голоси зложили,
Ми би своїх легіників співанками вкрили.

Ой вкрили, каже, вкрили із ніг до голови,
Що із них би виглядали самі чорні брови.

Та хоч би всі зорі впали й писарями стали,
Ще би наших співаночок не переписали.

Ой Іване, Іваночку, Іване, Іванку,
Та заспівай про Марічку хоч одну співанку.

Я співаю, сам не знаю, з якої причини
Плачуть очі опівночі — йшли би до дівчини.

Як я собі заспіваю, голосом поведу,
Так до мене дівки ідуть, як бджоли до меду.

Ой пожену сиві воли та понід дубики,
Та як я сі заспіваю, не треба й музики.

Та ми собі заспіваймо, дві сестриці рідні,
Дзвенять наші голосочки, як дзвіночки срібні.

Заспіваймо собі мало, би нам любо стало,
Заспіваймо собі більше, би нам веселіше.

Ой ми собі заспівали, сіли на камінець,
Не думайте, добрі люди, що співанкам кінець.

* * *

Ой на ставі, на ставочку там гуси плавають,
То ж мене за серце тягне, як музики грають.

Ой вже вечір вечоріє, сонечко заходить,
Пусти, мати, погуляти, бо душа заходить.

Не пустили на музики, ще й хотіли бити,
Заставили до баняка редьку теребити.

Через тиждень була хвора, бо робота була,
А в неділю подужчала, бо музику вчула.

Ой заграй же, музиченьку, я слухати люблю,
А як мене рано будять, я в кулаки трублю.

Ой ніхто так не грає, як милий, весело,
Чути його коломийку на третє село.

Сопілочка-вербівочка, яворове денце,
Не сопілка того грає — миленького серце.

Ой бодай ся поколола сопілочка тота,
Що вна грала, вигравала коло мого плота.

Ой бодай ся поколола сопілка точена,
Що вна грала, вигравала кожного вечера.

А я гаю не рубаю через ті осики,
А я вдома не почую через ті музики.

Ой що мені та із того, що музика грає,
Коли мої дівчиноньки мама не пускає.

Ой музики, музиченьки, що ви гадаєте,
Нащо мені, молодому, жалю завдаєте?

* * *

Коломийку заспівати, коломийку грати,
Айбо тоту коломийку легко танцювати!

Наш музика кучерявий скрипочки готує,
А й то нам ся, молоденьким, душечка радує.

Ой готує, ой готує, та як зачне грати,
Хоч який слуп закопаний — піде танцювати.

Коломийка, коломийка та й коломийочка,
Кості би ся розсипали, якби не сорочка.

Заграй-ко мі, музиканте, в пальці золотії,
Та най собі погуляють хлопці молодії.

Заграй же мі, Михавцуню, у струни сдвабні,
Та би пішли танцювати молодіці ладні.

Коб-то мені до неділі, буду танцювати,
Дам музиці паланиці — буде добре грати.

Чи ти мене, моя мамко, купала в романці,
Що я така охочая в неділю до танців.

Ей гудзики, ременики на моїм Іванку,
Як то мило позирати, як він іде в танку!

На Загір'ю зазоріло, над Потоком ясно,
Ой ніхто так не танцює, як мій милий, красно.

Як ідете, хлопці, в танець, то лиш уважайте:
Котра була напереді, позаду лишайте.

Не бери мя, мій миленький, я в перший таночок,
Коби люди не казали, що-с мій коханочок.

Бери мене, мій миленький, я в другий, я в третій,
Щоби люди говорили, що ти мій далекий.

Попід грушу терньом рушу, тільки заколише,
Молодицю візьму в танець, а дівчину лишу.

Ой дрібуча коломийка, дрібуча, дрібуча,
Ото мені сподобалась дівчина робуча.

А я траву не рубаю, трава ся хилєє,
А я кличу дівку в танець, дівка ся ховає.

Ой пішов я танцювати, та змилив ногами,
Більше я ся та й підпирав носом і руками.

Ой білява, ой чорнява коноплі мочила,
Та я не вмів танцювати, вна мене навчила.

На зеленій полонині пасе волів триста!
Іди, дівко, танцювати, куплю ті намисто.

Ой дівчино сіроока, ходім до потока
Та й підемо танцювати — толока широка.

Ой пішов би козака та й пішов би польки,
Коби миска киселиці а миска фасольки.

Як я тоту коломийку зачую, зачую,
Киселицю висьорбаю, в горшку потанцюю.

Заграй же ж мі, музиченьку, на струни, на струни,
Та най я сі погуляю зі своїх сеструнев.

Ой то мі ся, товаришу, на душі радує,
Ой що братчик і сестричка так файно танцює.

А у моім городчику купочка шалати,
Як з тобою, моя любко, легко танцювати!

Черевички невеличкі, ніженька маленька,
Танцюй, танцюй, дівчинонько, доки молоденька.

Чи до танцю усі дівки, до танцю, до танцю,
Усі дівки забирайте, мені лишіть Анцю.

Пане-брате, товаришу, вчини мою волю:
Візьми мою любку в танець, а я візьму твою.

Та я міхом обертаю, та я міхом кручу,
День би тебе, дівко, побив, як ся з тобов мучу!

Ой Василю, ой Василю, мені з тебе дивно:
Мені вода тече з чола, тобі в ноги зимно.

Ой буде вже коломийки, ой буде, ой буде,
Бо вже мене, молодого, болить попід груди.

* * *

Але файно скрипка грає, нікому співати,
Сидить милий за ворітьми, ніким наказати.

А я йому наказую перепеличками,
А він мені відсилає та й ластівочками.

Ластівочки-щебетушки не хочуть сидати,
Не кортить мня заспівати, лишень погуляти.

Мати моя старенькая, мати моя, мати,
Не дай мені три дні їсти, а день погуляти.

Тато добрий, тато добрий, мама не лихая,
Не боронять погуляти, поки-м молодая.

Ой як мені не гуляти, коли мі ся хоче,
Коли мені головоньки ніхто не клопоче.

Ой як мені не гуляти, коли в мене мати
Ой постелить і укрис: — Лягай, доню, спати!

Ой то славні вечорниці, пусти мене, пенько,
Бо там хлопці молоденькі, болить мя серденько.

Пусти мене, моя мати, та й на вечорнички,
То там хлопці чорнобриві плетуть рукавички.

Вечорнички при долинці, пусти мене, нене,
Бо там хлопець чорнобривий чекає на мене.

Гуляй, доню, не бороню, доки-с молоденька,
Аж поки ті не заплаче дитина маленька.

Гуляй, доню, не бороню, тільки твого світа,
По чім будеш пам'ятати молоденькі літа?

Ой гуляй, біла дівко, як взимі, так вліті,
Бо тільки в тя веселості, дівочко, на світі.

Закувала зозулина, сіла на лозину,
Ей, люблю, мамко, літо, ще май люблю зиму.

Бо уліті на роботі сонечко пече ня,
А узимі, люба мамко, ледве жду вечера.

Ой узимі, люба мамко, все під кужелинов,
На кой пійду на вечірки, сиджу із легінем.

Та пусти ня, люба мамко, аж на вечорниці,
Я ся вбійму коло любка, як коло косиці.

До нас, до нас, парубочки, бо в нас вечорниці,
А в нашої газдинечки тисові полиці.

Чомусь наші вечорниці не милі, не милі,
Чомусь до нас не приходять хлопці молодії.

Тече вода з-під явора, тече з-під ясіня,
Сумні наші вечорниці, як нема легіня.

Ой славнії вечорниці, ще славніші будуть,
Як на наші вечорниці парубки прибудуть.

Ой прибуло парубочків сорок без одного,
Лише нема межі ними мого миленького.

Ой не піду на вечірки, бо-м ходила сночі,
Та я ся вже надивила миленькому в очі.

Піють кури, піють кури, та піють куриці,
Ой час нам ся розходити, славні вечорниці.

Черешеньки з вишеньками помітушилися,
Були файні легіники, порозходилися.

Або ви нас розпускайте, або ви нас знайте,
Або ви нам на розсвітю скрипничка наймайте.

Вчора гульки, нині гульки, а завтра не гульки,
А вже мене тоті гульки вивели з кошульки.

Чи я собі не дівочка — в городі квіточка,
Щоби я не постояла коло парубочка?

Люби мене, мій миленький, люби мене, люби,
Бо у мене стан тоненький, солоденькі губи.

Бо у мене стан хороший, губи солоденькі,
Мама медом намастила, як були маленькі.

Барвіночку зелененький, стелися низенько,
А ти, милий чорнобривий, присунься близенько.

Люби мене, гарний хлопче, хоч я невеличка,
Буду тобі щебетати, як перепеличка.

Ой кучері, моя мамко, кучері, кучері,
Як ня любко поцілує, не треба й вечері.

Ой хороший мій миленький, хороший, хороший,
Як обійме, поцілує, не треба мі грошей.

А хоч же я невеличка, але я Маруся,
Тоді любка поцілую, як я змилюся.

А хоч же я невеличка, але я Анничка,
Тоді любка поцілую, як зійде зірничка.

А хоч же я невеличка, коли я Параска,
Тоді любка поцілую, коли моя ласка.

А хоч же я невеличка, коли ж бо я Кася,
Та коли я поцілую, то вже другій засі!

Болить мене головонька, як вечір настане,
Прийди, прийди, мій миленький, може, перестане.

Ой не спали чорні очі, не спали, не спали,
Но сиділи на порозі, милого чекали.

А я би ся не здрімала, хоч би день біленький,
Коби прийшов та й посидів любко солоденький.

Ой я би ся не здрімала, хоч би засвітало,
Якби прийшло солов'ятко та й защебетало.

Через гору високою тоненькая нитка,
Чому, любку, не приходиш, нічка така видка!

Через гору високою тоненький шнурочок,
Чому, любку, не приходиш, який то смучочок!

Ой ізійшов місяченько, ой коби ще зірка,
Коби прийшов мій миленький та й став коло двірка.

Ой ізійшов місяченько, ой коби ще сонце,
Коби прийшов мій миленький, заграє під віконце.

Коби борзо зосеніло, коби місяць світив,
Коби мене мій миленький на дорозі стрітив.

Який тиждень невеличкий, тяжко перебути,
Коби борше до неділі, коби з милим бути.

Де би з тобов постояти, де би з тобов сісти,
Де би тобі, мій миленький, всю правду вповісти?

Коби-м тебе, мій миленький, на годину вздріла,
Я би тобі свої кривди не переповіла.

Віє вітер, віє вітер побоем новеньким,
Може, буду говорити ввечері з миленьким.

Коби борзо до вечері, рада ж би я, рада,
А увечір по вечері велика порада.

Коби борзо до вечері, коби з любком бути,
Щось му маю уповісти, коби не забути.

Я калину гну в долину, а калина вгору,
А коли ж я, мій миленький, з тобов наговору.

Якось місяць днесь не сходить, та чей же він зійде,
Гей, мій милий не приходить, та чей же він прийде.

Послала би-м посланчика — хлопця молодого,
Чей сидлає вже миленький коня вороного.

Я б ся в кожух не вбирала, щоби не біленький,
Я б на село не ходила, щоби не миленький.

Я б ся в кожух не вбирала, щоби не єдвабний,
Я б на село не ходила, щоб не хлопець ладний.

А я іду вуличками, каміннячко лічу,
Думаючи за любочком, де я його стрічу.

Подивлюся раз в віконце, а два рази в люстро,
Чом не прийдеш, парубочку, без тебе мі скучно.

Ой вийду я на улицю, стану на листочок,
Подивлюся горі, долу, чи йде мій любочок.

Та Федоре, Федорику, Федоре, Фиринцю,
Коби знала, що ти прийдеш, поклала би-м сирцю.

Гей якби я була знала, що прийде Микула,
Я би була із всіх стільців порошок іздула.

Гей якби я була знала, що прийде Михайло,
Я би була кучерики зачесала файно.

Ой який ти, мій миленький, ти ладний на вроду,
Та як ясний місяченько зійде на погоду.

Ой за річков парубочок, за річков, за річков,
Ладнішого не знайшов би, хоч світив би свічков.

Ой зацвіло синє зілля купками, купками,
Найфайніший мій миленький межи парубками.

Я гадала, молоденька, що то вже зоріло,
А то мого миленького личенько яріло.

А й бо в моїм городчику зацвіла калинка,
Отець, мати — як тернівка, милий — як калина.

Та я собі полюбила того Николайка,
Він біленький, черлененький, ще й в бороді ямка.

Як же любка не любити, коли подобочка,
А у любка сиві очка, як у соколочка.

Я гадала, молоденька, що сонечко сходить,
А то милий чорнобривий по городі ходить.

Нікому ся не чудую, лише сама собі:
Хоч би була яка вада — не виджу на тобі.

Ой дощ іде, роса паде на білу березу,
А я своєму миленькому сорочку мережу.

Ой мережу та й мережу, цирочку цирую,
Ой присунься, мій миленький, най тя поцілую!

Ой нашу калачика на білу хустину,
Так любочка поцілую, як малу дитину.

Коби не дощ, коби не дощ, коби не дощило,
Аби мому миленькому петек не змочило.

Коби не дощ, коби не дощ, коби не дощівка,
Аби мому миленькому не замочила чілка.

Коби борзо, каже, вечір та й дощик не пішов,
Аби любко сіно скидав та й до мене прийшов.

Ой коби я була знала миленького гадку,
Я би була положила через річку кладку.

Я кладочку положила, поручечко дала,
Та щоби ся під миленьким лавка не схитала.

Чи я тобі не казала, любку, під явором:
Моя хата новим шита, видно горі двором.

Моя хата новим шита, ябліпочка стята,
Прийди, прийди, мій миленький, ой кожного свята.

Моя хата новим шита, а стіноньки білі,
Прийди, прийди, мій миленький, кожної неділі.

Іще місяць та й не сходив, ой чей же він зійде,
Ой ще любко не приходив, та чей же він прийде.

Ой паде дощик, паде та помалу цяпкає,
Та мій любко не лінивий, зараз причалапкає.

Ой не ходи та не гавкай, песку чорненький,
Та не давай людям знати, що йде мій миленький.

Ой ще місяць не зіходив, бо му не низенько,
Ще мій любко не приходив, бо му не близенько.

Ой вечір вечоріє, ввечір буде темно,
Ввечір до ня любко прийде, се знаю напевно.

Стоїть пень, білий, як день, кудрявий, кудрявий,
Обіцявся мі, що прийде, любко кучерявий.

Стрітив мене мій миленький просто коваленька,
Узяв мене за рученьку: — Де ідеш, миленька?

Закувала зозулиця, сіла на сухий пень.
— Сервус, любку, як ся маєш? Дай, боже, добрий день.

Ой куди йдеш, мій миленький, куди йдеш, куди йдеш,
Та все собі попри мене доріжчину найдеш.

Та казав мі мій миленький, що за мнов не дбас,
Як ня встріне на дорозі, мало не вмливає.

Пішов милий по ягоди, а я по яфінки,
Зійшлисьмося в Розточинах одної годинки.

Ой ходімо, мій миленький, в зелений садочок,
Скажем собі нашморгати дрібних ягідочок.

Ой прийди, любку, прийди вечером темненьким,
Та буду тя наповати медом солоденьким.

Ой посію руту круту, най хто хоче топче,
Прийди нині на вечерю, кучерявий хлопча.

Я до тебе козака, ти до мене польки,
Прийдь, прийдь, мій миленький, зварю ті фасольки.

У неділю ба й раненько я косички рвала,
А ідучи дорогою, любка виглядала.

Ой місяцю-перекрою, зайди за комору,
А з ким мені любо, мило, най сі поговору.

Ой місяцю-перекрою, не світи нікому,
Тільки мому миленькому, як іде додому.

Ніхто такий не фاینенький, та як мій миленький,
Ой як іде через село, як сосна, тоненький.

Ой у мого миленького кучері кручені,
Не раз-ем ся настояла з ними до вечері.

Не раз-ем ся настояла, що аж кури піли,
Водов двері підливала, щоби не скрипіли.

Гей, у моїй білій стайні волик ся відв'язав,
Нікому про те не скажу, що мі милий казав.

Ой добраніч, мій миленький, бо я йду вже спати,
Рада би-м тя на добраніч раз поцілувати.

Ой добраніч, моя мила, добраніч, добраніч,
Та дай же мені під голову білу ручку на ніч.

Та що тобі, мій миленький, рученька допоможе,
Моє серце без твого дихати не може.

Ідеш, любцю, та й до мене, хапайся в садочки,
Ой щоби тя не виділи мої сусідочки.

Як йдеш, любцю, та й від мене, хапайся у сливи,
Вже нас ніхто не розлучить, бо не має сили.

Я ворота запираю, вони ся втворюють,
Я милого визирую, як зорі зоряють.

Ой ви, зорі, не зоряйте хоть одну годинку,
Та най же він перебіжить хоть одну царинку!

Ой чи ти, вдовин сину, у меду купався,
Що ти мені, вдовин сину, дуже сподобався?

Ой того я хлопця люблю, ото моя душка,
Що червона китасчка коло капелюшка.

Ой то я сі полюбила хлопця молодого,
Високого, тоненького, личка рум'яного.

Гой Федоре, Федорику, мати тя родила
Та й на мою головоньку, щоб тебе любила.

Та мені ся сподобав мій миленький спочі,
Коли чесав кучерики понад сірі очі.

Та й на ланку пшениченька, на ланку, на ланку,
Та й дрібненькі кучерики на тобі, Іванку.

Та й хто буде та й пшеницю та й на лані жати?
Та й хто буде Іванкові кучері чесати?

Та я собі полюбила Івана, Івана,
За Івана мні не розкаже ні тато, ні мама.

Ой гайові горішеньки, гайові, гайові,
Ой то мі ся сподобали очка Івасьові.

Ой кувала зозуленька та й на конюшині,
В тебе, милий, очка сиві, а у мене сині.

Та Петрику-вертеплику, гони воленята,
Які в тебе, такі в мене чорні оченята.

Ой Василю, Василечку, житній колосочку,
В вікні сиджу, тебе виджу в вишневім садочку.

Ой зацвіло моє зілля синенько, синенько,
Ніхто мі ся не сподобав, як той Василенько.

Журилися сусідоньки, журилися люде,
Що на моїй голівоньці віночка не буде.

Не журіться, сусідоньки, не журіться, люде,
Ще на моїй голівоньці срібний вінок буде.

А чи срібний, чи не срібний, а з барвінку буде,
Таки моя голівонька без вінка не буде.

* * *

Як мі било веселенько у четвер ввечері:
Принесли мі два яблучка жовтенькі кучері.

Ой нарву я букет квіток та й стану гадати,
Котру маю в подарунок миленькому дати.

Ой кувала зозуленька до гаю очима,
Від любочка пам'яточка — стонга за плечима.

Ой кувала зозуленька на рові, на рові,
Від милого пам'яточка — цвіти на голові.

Ой кувала зозуленька на буці, на буці,
Від милого пам'яточка — перстінець на руці.

Купи мені подарунок на мізельний палець,
Що погляну, все спом'яну: купив мі коханець.

Чи я тобі не казала, мій любий Василю:
Купи мені коралики на біленьку шию.

Та я буду в кораликах ходити, ходити,
Тебе буду, Василюню, любити, любити.

А як хочеш, мій миленький, щоби-м була біла,
Купи мені парасолю, би-м не обгоріла.

Чекай, моя миленькая, най продам фасолю,
Та я тобі за фасолю куплю парасолю.

Купи мені, мій миленький, чобітки маленькі,
Твої будуть рампасові, мої червоненькі.

Твої будуть рампасові рипіти, рипіти,
Мої будуть червоненькі в підківки бриніти.

Ой поїхав мій миленький та й на ярмарочок,
Привезе мі коралики та й обаріночок.

Ой поїхав мій миленький і щось мені купить —
Солоденький медівничок, бо він мене любить.

Ой маю я красну хустку, купила мі мама,
Ой ще буду кращу мати від свого Івана.

* * *

Ой місяцю, місяченьку, ой місяцю-князю,
Скажи мені щирю правду, з ким я долю зв'яжу?

Закувала зозулина та й сіла на ставу,
Дай мі, боже, мужа друга й свекруху ласкаву.

Не дивуйте, люди добрі, що перебираю,
Я такого мужа хочу, як я сама знаю.

Щоб тютюну не курив, табаки не нюхав,
Чужих жінок не любив, тільки мене слухав.

Кажуть за ня, що я плоха,— най мене хтось здурить!
За такого хлопця піду, що не п'є й не курить.

Ой дай мене, моя мати, за файного хлопця,
Щоб я собі процвітала, як ружа в городці.

Не дай мене, моя мати, за цимбалістого,
Цимбали ся ламають, та й що мені з того?

Ні за кого я не піду, лишень за мельничка:
Закрутиться двічі-тричі — та й вже паляничка.

Та не дай же мені, боже, чоловіка-міха,
А дай же мені такого, як та троскоріха.

Ой на ставу, на ставочку там виплила качка,
Шукайте мі одинака, бо я одиначка.

Ой втоптана доріженька, посипана маком,
Та чи гаразд мені буде за тим одинаком?

Цвіте ружа в огороді, цвіте за городом,
Не уганяй, моя мамо, за великим родом.

Але вважай, моя мамо, аби не п'яниця,
Аби мені сором не був, що я одиниця.

Гадай, мати, гадай, мати, аби угадала,
Би ти мене з гараздочку на біду не дала.

Ой ти, сивая зозулько, що би-м тя просила:
Коби мені пораяла вдовиного сина.

Віддай мене, моя мати, за кого я важу,
Хоч би була сім раз бита, нікому не скажу.

Хоч не буде, моя мати, ні пити, ні їсти,
Аби було, моя мати, коло кого сісти.

Любі мої кавалери, ставайте до гліду,
Нехай я собі виберу, за котрого піду.

І той гарний, і той гарний, і той не поганий,
А між ними мій миленький, як намальований.

Там подоба, там подоба, там-то подобонька,
Там-то ручки, там-то личко, як у соколенька!

Та як я сі заспіваю, далеко мя чути,
Аж на тоту стороночку, де я маю бути.

Аж на тоту стороночку, аж до тої хати,
Де я маю, молоденька, господарювати.

Ой ковалю, ковалику, викуй мі підківки,
Бо я тепер починаю ходити до дівки.

Давай, мати, вечеряти, давай, мати, живо,
Бо мені так до дівчини, як тобі на жниво.

Кучерявий баранець, кучеряві роги,
Пішов би я до дівчини — не знаю дороги.

Та якби розвився явір, зелена крушина,
Пішов би я до милої, молодий хлопчина.

Якби то розвився явір й дві берізки білі,
Ходив би я до дівчини кожної педілі.

Ой їв би я капустицю й фасолю дрібненьку,
Любив би я дівчиноньку файну, молоденьку.

Ой хоч же я не парубок, тільки парубчина,
Назвала мя парубочком молода дівчина.

Та іще ж я не парубок, лиш добрий хлопчина,
Що із тата та на мене куца петечина.

Казала мі стара мати, казала, казала:
— Ходи, сину, до дівчини, щоби я не знала.

А я гаю не рубаю, бо гай зелененький,
А я вдома не ночую, хлопець молоденький.

— Чому, коню, воду не п'єш, чом на воду дуєш?
Чому, сину Василюню, вдома не почувєш?

— Як я маю, молоденький, вдома почувати,
Коли така довга нічка, ні з ким розмовляти.

А я хлопець молоденький, вус ми ся засіяв,
Що я буду, молоденький, без дівчини діяв?

Ой піду я попід сад, чи не впаде сливка,
Чи не вийде дівчинонька, моя чорнобривка.

Ой піду я у садочок, чи не впаде грушка,
Ой чи вийде, чи не вийде люба моя душка.

Ой піду я попід сад, чи не впаде ябко,
Ой чи вийде, чи не вийде мов солодятко.

На сім боці на толоці сивий бичок риче,
Вийди, вийди, дівчинице, бо хтось тебе кличе!

Ой піду я на дорогу, на дорозі свисну,
Ой як вийде дівчинонька, до себе притисну.

На долині фасоління, мальоване тиччя,
Вийди, вийди, дівчинонько, милий тебе кличе.

Далеко ті, голубочку, з дуба воду пити,
Далеко ті, мій миленький, до мене ходити.

А я з дуба нахилиюся та й води нап'юся,
Та й до тебе, моя мила, ходом забавлюся.

Поставлю я кониченька на мості, на мості,
А сам піду до дівчини, там буду за гості.

Парашечко, бідашечко, не дай погібати,
А заведи коня в стайню, а мене до хати.

Дай коневі вороному сіна зеленого,
А дай мені, молодому, хліба біленького.

Ой дівчино, дівчинонька, не боїшся бога,
Заморила-с мого коня у твого порога.

Ой коб не ти, дівчинонько, і не твої очі,
Не стояв би мій коничок до темної ночі.

Ой коб не ти, дівчинонько, і не твоя мати,
Не стояв би мій коничок коло твої хати.

Ой в хаті ся засвітило, ой видко ся, видко,
Ой там моя дівчинонька звиваєся швидко.

Звиваєся, звиваєся, як муха в окропі,
Щоби могла та й до мене вийти по роботі.

Ой не світи, місяченьку, та й ти, зоре ясна,
Та чень вийде говорити дівчинонька красна.

Та чень вийде говорити, тре ї ся спитати,
Чом без неї я не можу нічку почувати.

Та прийшов я до дівчини, став коло одвірка,
Та дайте мі, добрі люди, пару слів із дівков.

Я калину гну в долину, а калина гнеться,
Дай мі, любцю, води пити, бо серце займеться.

Ой вдар, коню, копитами перед воротами.
Вийди, вийди, дівчинонько з чорними бровами.

Не сам іду, коня веду, білявко небого,
Отворяй мі воротенця, не бійся нікого.

Ой конику воронику, конику каштанку,
Ой як їдеш до дівчини, постій коло ганку.

Ой дівчино, дівчинонько тонка та висока,
Буду на тя я чекати, вийди до потока.

— Чи чула ти, дівчинонько, як я тебе кликав,
Як я тобі за ворота обарінки сипав?

— Чи ти чула, дівчинонько, як я тебе кликав,
Як я тобі конопельки поза хати микав?

— Чи ти чула, дівчинонько, як я тебе кликав,
Як я твою цілу хату калинов обтикав?

— А якби я була чула, була би я встала,
Була би я миленькому вечеряти дала.

— Чи ти чула, дівчинонько, як я тебе кликав,
Як я твоє подвір'ячко барвінком обтикав?

— Ой чи чула, чи не чула, не обзивалася,
Бо я тебе, мій миленький, не сподівалася.

Білявино, лебедино, чому-с така красна,
Як калина рум'яная, як зірочка ясна?

Та рум'яна моя рибка, рум'яна, рум'яна,
Доки-с така, як у лузі калиночка зрана.

Ой чи ти ся, дівчинонько, в розмайрині мила,
Я до тебе ще не ходив, ти ся мені снила.

Й а солодка ябліночка і добре вродила,
Ще солодша дівчинонька попід ню ходила.

Ой гіллява березонька, гіллява, гіллява,
Ой мені ся сподобала дівчина білява.

Ой у полі криниченька дильом дильована,
Видить мі ся моя мила як намальована.

Ой легонька коломийка, легонька, легонька,
Ото мі ся сподобала дівчина Явдонька.

Ой на ставу, на ставочку дрібні каченята,
Які в тебе, такі в мене сиві оченята.

Яке в тебе, таке в мене жовтеньке волосся,
Любімося, кохаймося, бо нам придалося.

Ой сад-виноград, червона калина,
А ти мене, дівчинонько, любити повинна.

Сіножаті покошені, позжигані ланки,
Повір мені, що не маю іншої коханки.

Ой на горі журавлі, на долині бузьки,
А хто до яких дівчат, а я до Ганнуськи.

Ой вечір вечорів, іти би до любки,
Сто раз би ї цілувати у тоненькі губки.

Ой попід гай, попід гай та й попід гайочок,
Завів мене до дівчини тонкий голосочок.

Ой кувала зозуленька в лісі на горісі,
Вийди, вийди, дівчинонько, нічого не бійся.

Ой не бійся, білявице, студеної роси,
Я роззуюсь, тебе вбую, а сам піду босий.

Егей, коби не Олена, коби не Іляна,
То мене би не чекала вечерея до рана.

Та я, хлопець молоденький, було би в нас щастя,
Якби мене полюбила білявенька Настя.

Ой Калино молоденька, Калино, Калино,
Твоє личко рум'янее сночі ми ся сиило.

Попід тоту полонину лиш самі малини,
Ото мені сподобались очка Василини.

А й убита доріженька, убита, убита,
А я ходив до дівчини, як голуб до жита.

Ой дівчино, дівчинонько, там-то мені пишна,
Як у лісі при дорозі біленькая вишня.

Ой дівчино, дівчинонько, то ж ти мені люба,
Пристаєла мі до серденька, як кора до дуба.

Та летіла по долині біленька моталька,
Найфайніша дівчинонька — то моя Наталька.

А я вже ся не дивую, чого Марця красна:
Коло неї вчора рано впала зоря ясна.

Як летіла зоря з неба, то розсипалася,
Марця зорю позбирала та й затикалася.

А хтось має сиві воли, хтось має корови,
А я маю білявочку, вона — чорні брови.

Одна брова та варт вола, друга — червоного,
Треті очка чорненькії — коня вороного.

Ой попід гай зелененький ходить моя мила,
Півонійов затикана, сама чорнобрива.

Моя мила чорнобрива, моя мила ладна,
На котрую подивлюся, не є така жадна.

Тече вода, тече вода із того потічка,
Файна у ня білявочка, чорні в неї вічка.

Ой дівчино, дівчинонько, там то-с мені гожа,
Та як в лісі при дорозі червоная рожа.

А дівчина невеличка, кругленького личка,
Пристаєла мі до серденька, як перепеличка.

Одна гора родить траву, а друга отаву,
Та я люблю дівчиноньку тоненьку, біляву.

Коли моя миленькая по садочку ходить,
Видиться мі, що за нею біла ружа сходить.

Ой біла білявино, а біла білява,
Як же тебе не любити, як ти кучерява.

Ой на мені кучерики, на мені, на мені,
А ще більші кучерики на моїй дівчині.

Ой за мостом керниченька, за мостом, за мостом,
Ой любив я дівчиноньку з невеликим ростом.

Чудуються добрі люди, чом дівчина мила,
Та ж бо в неї ясна зоря кілька раз гостила.

Ой чия то дівчинонька, чия то, чия то?
Круглоличка, невеличка. Моя то, моя то.

Ніхто мі ся не вподобав, йно тота дівчина,
Що ладненька а тоненька, як в лісі ліщина.

Та у мене білявочка рум'яного личка,
Коли на ню подивлюся, мислю, що зірничка.

Ой гадав я, милий брате, що то скрипка грає,
А то моя чорнобрива по саду співає.

Куда мила походила, дзвінком подзвонила,
Там сходила і розцвіла ружа і калина.

Куди мила походила, дзвінком подзвонила,
Туди трава зелененька васильком зацвила.

Як Ганнусі не любити, коли молоденька,
Як вишиє сорочину, як мачок дрібненький.

Ой я тото дівча люблю, що раненько встає,
Що білими рученьками коровки пускає.

Як же рибку не любити, коли солоденька,
А як іде горі селом, гей вода тихенька.

Хоть би-с писав, писарику, від рана до ночі,
Не списав би-с рибки личко та й вірлові очі.

Хоть би-с писав, малярику, усіма барвами,
Не списав би-с мою рибку з її рум'янцями.

Душко ж моя солоденька, йно би тя любити,
Ой йно би ся в твої очі чорненькі дивити.

Жито, мамцю, жито, мамцю, жито — не полова,
Як дівчини не любити, коли чорноброва.

В тебе очка чорненькії, як терн на галузі,
Личко таке рум'яньке, як калина в лузі.

Розкушу я горішечок надвоє, надвоє,
А ядерцем поділимся, рибочко, обоє.

Поділимся горішечком, хоть який маленький,
Бо ти мені, рибко, мила, я тобі миленький.

Ой під долом криниченька, під долом, під долом,
Ой ніхто ся так не любить, як Казька з Миколом.

Чи не знаєш, дівчинонько, як ми ся любили,
Як ми одно до другого стежечков ходили.

Чи не знаєш, дівчинонько, як ми ся любили
Та як ми ся одним ябком надвоє ділили.

Ой була любов, була межи нами двома,
Не знайдеться така любов межі десятима.

Чому в ставі води нема? Бо випила каня,
Щоби нам ся що не стало з того закохання!

Гей, во моїм городчику ружа проквітає,
Чи вже наша, мій миленький, любов пропадає?

Іще ружа не процвіла, лиш ся припалила,
Іще любов не пропала, лиш ся притаїла.

В саду сливка, в лісі івка інешм припала,
Ой білявко, люба наша навіки пропала.

Наша любов не пропала, наша любов буде,
Лиш ся мало затаїла, би забили люди.

Та не сходи, місяченьку, зарання, зарання,
Аби люди не бачили любого кохання.

Та ховайся, місяченьку, за зеленим гаєм,
Би ся люди не дізнали, що ми ся кохаєм.

Та дівчино-зозулино, годі тя любити,
Кажуть люди та й говорять, що будуть судити.

Та най судять ворожейки, не боюся суду,
Як-ем любив здавна-давен, так любити буду.

* * *

Мати ж моя старенькая з чорними очима,
Кажеш мені женитися, а я ще хлопчина.

Ой казали женитися та брати Настуню,
Та як я ся, молоденький, до неї притулю?

Ой казали женитися та брати Марію,
Бігме-боже, що Марію любити не вмію.

Розвивайся, березино, розвивайся, дубе,
Ой не знати, котра моя дівчинонька буде.

Гей вийду я на вулицю та й стану гадати,
До котрої дівчиноньки старостів післати.

Гадав-ем ся оженити сих м'ясищ допевне,
В нашім селі дівки горді, не підуть за мене.

Післав би я до бідної — дороги не вбиті,
Післав би я до багачки — лавиці не миті.

Волюю я до бідної дороги топтати,
Ніж у тої багатой лавиці шкребтати.

А я весну перевесну, літо перебуду,
Коби швидше до осені — женитися буду.

Ей мамуню, мамуціуню, женитися хочу,
Бо як я ся не оженю, то ся розволочу.

Гой судома, моя мати, судома, судома,
Коби мене оженила, я сидів би дома.

Кажіть, мамо, татуневі, би ня оженили,
Я би казав, та боюся, щоб мене не били.

Тобі, батьку, журитися — сіяти, орати,
Мені, батьку, журитися, котру дівку брати.

Тобі, батьку, журитися за воли й корови,
Мені, батьку, журитися за чорнії брови.

Не буду я жита жати, тільки пшеничоньку,
Не буду я вдови брати, тільки дівчиноньку.

Бо у вдови два сини — будуть мене бити,
А в дівчини чорні брови — будем ся любити.

Бо у вдови два сини, оба нежонаті,
А в дівчини біле личко — буду цілувати.

На полиці варениці і гречана каша,
Котра дівка чорнобрива, тота буде наша.

Таки вженюсь, товаришу, оженю, оженю,
Таке собі дівча візьму — сховаю в кипеню.

Грім гуде, грім гуде, а я не боюся,
Маю файну дівчиноньку, з нею оженюся.

Не беру тя, біла дівко, за твою роботу,
Лиш беру тя, біла дівко, за твою красоту.

Ей будеш, легінику, мою красу знати,
Та як будеш у суботу сам сорочку прати.

На високій полонині корова з телятьом,
Ще дівку не засватав, а вже кличуть зятьом.

Коби в річці не водиця, я би не чалапав,
Коби дівка не хороша, я б її не сватав.

Коби, брате, не Марися, я би не женився,
А в Марисі чорні очі сподобали ми ся.

Гой женюся, мамко моя, беру ластовочку,
Буде мені все літати коло оболочки.

Небагато Петро ходив, лиш один разочок,
Таке собі дівча вибрав, як той образочок.

Вітер віє, вітер віє, вітер завіває,
А дівчина воду носить, зілля поливає.

Не так зілля, не так зілля, як той барвіночок,
Як буде ся віддавати, випете сі в віночок.

Сію руту, сію руту, руту поливаю,
Росте рута зелененька, на вінок сховаю.

Ой чий же то садок, садок зацвів так синенько?
Постелився барвіночок по землі низенько.

Ой стелиться барвіночок в лісі по дорогах,
Волів би ся постелити дівкам по головах.

Ой попід гай зелененький ходить мій миленький
Та збирає на віночок барвінок дрібненький.

Чи плету я тебе, вінку, ще тебе би вити,
Та не дам тя леда-біді з головки здоймити.

Товаришка віддається, а я аж за рочок,
А я своїй товаришці сплітаю віночок.

Ой плетемо та віночки, барвінку доходить,
Бо вже з нами товаришка більше не походить.

Ой летіло біле кача та й впало в будаччя,
Маланочка віддається, а Парася плаче.

Ударив кінь копитами на яловім мості,
Сподівайся, дівчинонько, йдуть до тебе гості.

Ой на ставі, на ставочку вода сколочена,
Тоді мене хлопці люблять, як я заручена.

Закувала зозулина, сидючи на ладі,
Не довго ті, моя мамко, в хаті на заваді.

Заплітай ня, моя мамо, доки я ще дівка,
Заплітай ня, моя мамо, хоч до понеділка.

Заплети ня, люба мамко, в дрібні дробиниці,
Не довго ня заплітаєш, тільки до п'ятниці.

А в п'ятницю в дробиницю, а в суботу с'як-так,
А в неділю по подвір'ю мої сльози кап-кап.

Ой на горі жито, жито, тоненькі покоси,
А хто буде розплітати дівчиноньці коси?

Козак буде розплітати, козак буде плести,
Козак буде дівчиноньку до шлюбоньку вести.

Ой дубова коновочка, яворова ключка,
Минули ті, дівчинонько, червоні яблучка.

Та не тільки червоненькі, а ще і винненькі,
Минули ті, дівчинонько, хлопці молоденькі.

А в нашої молодої перед хатов яма,
Сидить наша молода, як намальована.

Вийди, вийди, Ганнусенько, стань собі на приспу
Та подякуй, Ганнусенько, нам за товариство.

Вийди, вийди, Ганнусенько, стань собі на ганчик
Та подякуй, Ганнусенько, парубкам за танчик.

Та не за те їм подякуй, що тя в танець брали,
Але за те їм подякуй, що ти честь давали.

Дякую вам, парубочки, та за компанію,
Що не раз нагулялася з вами у неділю.

Дякую вам, парубочки, та за компаноньку,
Що-сте мене в темну нічку вели додомоньку.

Ой довкола, парубочки, довкола, довкола,
Я би не віддавалася, якби не Микола.

Лишаю ти, люба мамко, ключі на полиці,
Аби ти їх передала молодшій сестриці.

Лишаю ти, люба мамко, сльози на столові,
А тобі, мій любий неньку, сліди по дворові.

Ой дякую, моя ненько, за вихованенько,
Не будете лагодити щодень сніданенько.

Та я в свої матіночки тепер на відході,
Посадила яворика у своїм городі.

Мати ж моя старенькая в тонкій сорочині,
Не дала мні погуляти, молодій дівчині.

А я при вас не гуляла, при чужій не буду,
А по чім я вас, мамунцю, споминати буду?

Нащо мене віддасте, мої любі тату,
Хто ж вам буде веселити через зиму хату?

Через зиму хату, хату, через літо нивку,
Нащо мене віддасте, таку чорнобривку?

Ой бувайте здоровенькі, мої любі сестри,
А хто ж буде вам у хаті порядочок вести?

Нащо мене віддасте, мої любі брати,
Та чи я вам надоїла, молоденька, в хаті?

Ой шуміла ліщинонька, як ся розвивала,
Ой плакала дівчинонька, як ся віддавала.

Ой не шуми, ліщинонько, та й не розвивайся,
Не плач, не плач, дівчинонько, та й не оддавайся.

Ой впав сніжок на обліжок та й взявся водою,
Як же мені не плакати, бувши молодію?

Береш мене, мій миленький, до свого дому,
А чи буде говорити свекруха зі мною?

Ой ще була подобонька дівчинов ходити,
Ще на своїй голівоньці косички носити.

Гиля, гиля, білі гуси, та гиля на ріку,
Зав'язали дівчиноньку, не розв'яжуть д'віку.

Не плач, не плач, молоденька, бо не маєш чого,
Бо ти знаєш, що то нема села дівочого.

Нема села дівочого, ні парубочого,
Не плач, не плач, Марієчко, бо не маєш чого.

Та не реви, біла дівко, не реви, не реви,
Кого собі полюбила, того собі бери.

Не плач, дочко, не журися, не буде ти біда:
За такого хлопця ідеш, як боханець хліба.

Не плач, доню, не журися, бо не маєш чого,
Ти гарного хлопця маєш, виходиш за нього.

Нема чого журитися нашій відданиці,
Бо у неї жених гарний, як тота косиця.

Такий гарний, як косиця, є кого любити,
Горі селом, долу селом за ручку водити.

В молодії на воротах червона косиця,
Най проживуть довгі літа жених, відданиця!

В молодого на воротах зелена галузка,
Наш молодий чорнобривий та білий, як гуска.

Нема сіна в оборозі, бо коза поїла,
Прийшли ми ся подивити, де молода сіла.

Не за тим сюди прийшли, аби їсти, пити,
А за тим сюди прийшли, би ся веселити.

На високій полонині ізгребено пластя,
Женихові з молодою нехай буде щастя.

Ой веселе весіллячко та й весела хата,
Лиш молодий невеселий, бо не має тата.

Ой посію жито, жито, нехай вно родиться,
На весілля заспівати годиться, годиться.

Ой зацвіла калинонька, на пліт подалася,
А дівчина на хлопчину зовсім придалася.

Придалася, придалася, навіть так говорить,
Придивіться, добрі люди, що так навіть ходить.

Там на горі на високій зацвіла татарка,
А Василько і Касуня — тото одна парка.

Півонія, гергонія а то ладні квіти,
А Касуня та Івась — то паристі діти.

Ой з-за Лючі іде туча, з-за Косова хмарка,
Тото собі Марічка із Іванком парка.

Ой ходила по городі, полола петрушку,
Мій миленький був за дружбу, я була за дружку.

Ой ти, дружко, ой ти, дружко, поцілуй мя в вушко,
А я тебе в біле личко, файна молодичко.

Ой що тото за весілля, що тільки за два дні,
Коби було за три тижні, тото було б ладне!

Відшпирайте, няньку, ліску, бо ведуть невістку.
Ой високу, як ліщина, червону калину.

Вчора була дівчиночка, сьогодні в віночку,
А завтра би завивати свою головочку.

Ой дівчино, дівчинонько, що ти наробила,
Вчора була у віночку, сьогодні завилась.

Вчора була у віночку, позлітка леліла,
А сьогодні на голівці перемітка біла.

Жийте в щасті, молодята, усе веселіться
Та ніколи не сваріться, до смерті любіться.

Віддалася дівка біла у щасті, радості,
Не буде їй світок іти в жалю і марності.

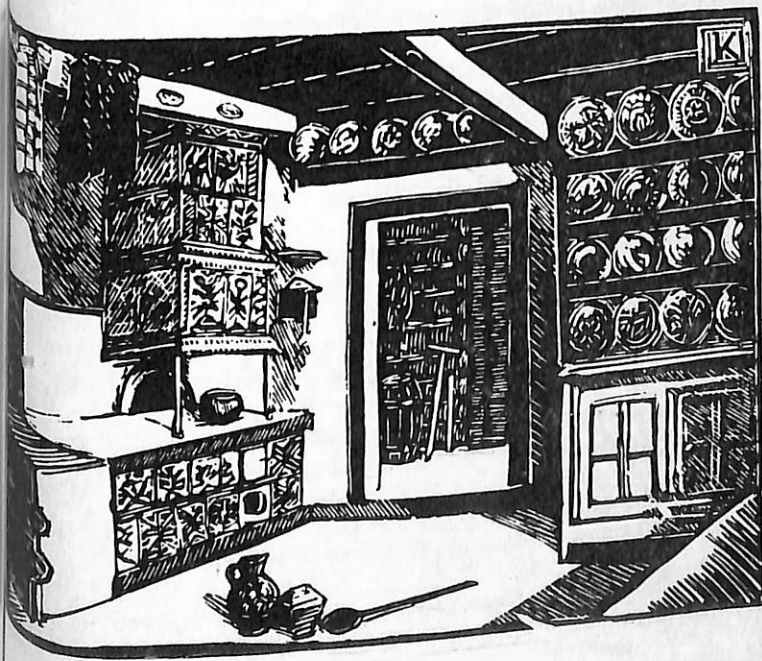
Будь здорова, молодичко, долі тобі й щастя!
Стрінемося на хрестинах, коли нам удасться.

На високій полонині дрижить болотечко,
Кортить мужа вівчарити хоч одне літечко.

У високій полонині вівчариків много,
Піти би подивитися, чи не є там мого.

Пасу вівці по дубрівці, ні раз не заверну,
Пасе милий оченьками, куди ся поверну.

Ой долино, долиночко, та в тобі явірці,
Я пожену воли пасти, а ти жени вівці.

Ой через гай, через гай та й через долину
Поганяє вівчар вівці, жене в полонину.

Ой коби я крильця мала, я би полинула,
Я би своєму миленькому вівці завернула.

Пішла би я в полонину, в полонині файно,
В полонині пасуть вівці Василь та Михайло.

Ідуть вівці на полудне, лиш би їх доїти,
Іде вівчар молоденький, лиш би го любити.

Ой за гаєм полонина, за гаєм, за гаєм,
Там-то вліті пасла вівці з хлопцем Миколаєм.

Ой за гаєм полонина, гаєм зелененьким,
Там-то вліті пасла вівці з Павлом молоденьким.

Ей то файна капустиця з олійом, з олійом,
Ой то файно вівці пасти з молодим Матійом.

Ей то файна капустиця з шафраном, з шафраном,
Ой то файно вівці пасти з молодим Степаном.

Уже вечір вечоріє, уже сонце в пружі,
А мій милий чорнобривий пасе бички в лузі.

А мій милий пасе воли, днює і почує,
А за мене, молоденьку, не знає, не чує.

Ой засвіти, місяченьку, горами, горами,
Ой на мого миленького, десь там я з волами.

Плине човен води повен, якби не схитався,
Десь мій милий в полі оре, коли б не здрімався.

Ой якби я була знала, де любко волочив,
Пішла би подивитися, чи не затолочив.

Ой на горі плужок оре, плугатар Микита,
Казали мі обід нести, а я ще не вміта.

Ой на горі плужок оре, плугатар Микола,
Казали мі обід нести,— я ще не готова.

Ой на горі плужок оре, плугатар Олекса,
Казали мі обід нести, а я вже віднесла.

Подивлюся горі, долів, тими одлазами,
Коли вийде любко файний з чорними волами.

Подивлюся горі, долів, долів тими ріними,
Коли вийде любко файний із сивими кіними.

Ой засвіти, місяченьку, тими долинами,
Куди іде мій миленький на піч із волами.

А як ідеш, любку, на ніч, заграєш в сопілку,
А я вийду послухаю, чи ти там, сокілку.

А як ідеш, любку, на ніч, заграєш в листочок,
А я вийду послухаю, чи твій голосочок.

Як будеш йти з кіньми на ніч, заграй на дудочку,
А я вийду послухаю, чи ти, мій любочку.

Як будеш йти з кіньми на ніч, заграй на флюяру,
А я вийду послухаю, чи ти, Николаю.

Як поїдеш з кіньми на ніч, то дай мені знати:
Трісни бичем на вулиці, а я вийду з хати.

Ой сапала кукурудзи, бур'ян не збирала,
Робота мене не бралась — за любком гадала.

А мій милий чорнобривий в полонинці косить,
Вітер віє, сонце гріє, кучері підносить.

Ой хмариться і буриться, моє сінце в полі,
Пішла би я громадити, мене в ніжки коле.

Купи-но мі, мій миленький, жовті черевички,
А я піду і згромаджу та й зложу в копички.

Ей, дубе зелененький, дубику кудрявий,
Подь купичку намітати, любку кучерявий.

Ей, вийду я із хатини, подивлюсь з порога,
Як мій милий заграбає коло оборога.

У високій полонині зеленіють бучки,
Нав'язала сорок снопів — заболіли ручки.

Подивися, мій миленький, як файно ся оре,—
Буде у нас пшениченька, як синєє море.

Ой посіяла пшеничку на Високім мості,
Рости, рости, пшениченько, підеш перед гості.

Ой поїхав мій миленький до млина молоти,
Мене лишив, молоденьку, пшеницю полоти.

Засвіти мі, місяченьку, по полю, по полю,
Най я своєму миленькому пшеницю прополю.

Займив Іван сірий товар далеко у полі,
Сонце низько, вечір близько,— вернися, соколе!

Та займу я сиві бички на багна, на багна,
Та піду подивитися, що робить Палагна.

Сюди мі ся, товаришко, мило подивити,
Звідки буде солодятко волики гонити.

Утоптана доріжчина, ніхто нев не ходить,
Та лиш моя білявина сиві воли гонить.

Ой у лісі калиновім душка воли гонить,
На волики погейкує, мене серце болить.

Воли мої сивенькії, воли мої, воли,
Хто вас буде випасати, я не маю коли.

Маю сіно на покосі, маю сіно гребти,
Маю жінку молоденьку, жаль мі в поле вести.

— Ой де ти ся забавляла, моя заручена?
— А я сіңце громадила цілий день учера.

Сидить Василь коло ясел та воли годує,
Та підем ниву орати, хай жито бушує.

А у полі криниченька, у полі, у полі,
Коло неї красна любка пшениченьку поле.

Вона поле пшениченьку, кукіль вибирає,
Та все свого миленького вона визирає.

Вийди, вийди, мій миленький, з зеленого гаю,
Лишилися на загоні та й ся устидаю.

Вийшов, вийшов мій миленький, взявся попід боки:
— Піджипайся, не стидайся, твій загін широкий.

Заспіваймо, цімборочко, тепер нам широко,
Ми вже нивку докопали — сонце ще високо.

Коби знало ой сонечко, як добре робити,
Воно би не квапилося швидше заходити.

Ой у моїм городчику отава ріденька,
Яка мені із миленьким робота легенька!

Ой на виру воду беру, на камені стою,
Я такого мужа маю, що го ся не бою.

Ой кувала зозулечка за двором, за двором,
Я такого мужа маю, що мені не сором.

Ой вишенька, черешенька, спідсподу гладенька,
А за добрим чоловіком жінка молоденька.

Ой вишенька, черешенька спідсподу згоріла,
За поганим чоловіком жінка одуріла.

Ой там в саді зелена трава по коліна,
Ой за добрим чоловіком жінка, як калина.

Ой там в полі на горбочку трава вже жовтіє,
Ой за лихим чоловіком жінка помарніє.

Не там щастя, не там доля, де багаті люди,—
Хто побрався по любові, тому добре буде.

За доброго чоловіка, за доброго мужа
Цвіте жінка, як калина, чоловік — як ружа.

Чия доля, чия доля, а моя доленька,
Не скаже мі межи люди згїрдного словенька.

Гой, гаю зелененький, та гаю, та гаю,
Я за тебе, мій миленький, три гаразди маю:

Один гаразд наїстися, другий погуляти,
А той третій гараздочок — до полудня спати.

Ой у мене чоловік, хай ніхто не гудить:
Встає рано до роботи, а мене не будить.

Ой миленький рано встає, милу прикриває:
— Спи, миленька, до обїду, най ся вигрїває.

Спи, миленька, до полудня, буду без обїду,
Щоби ладно виглядала, як з тобою піду.

Егей, любку солоденький, любку мій щиренький,
Чи будем ня так любити, як буду старенька?

Не буду я воду пити, вода луговая,
Не буду я жінку бити, вона молодая.

А я сіно обертаю на сухім покосі,
Чи будеш ня так любити, та як любив досі?

Ой кувала зозулиця в лісі на орісі,
Буду жону честувати, як ластівку в стрісі.

Не меш її честувати, не меш її мати,
Бо вна тобі не служниця — твоїм дітям мати.

Жінко моя молоденька, медова, медова,
Як я тебе день не виджу, болить мя голова.

Вечір близько, сонце низько, чей додому зайду,
Чей я свою білявочку здоровеньку найду.

Коби моя білявочка здорова, здорова,
То би була вечерочка готова, готова.

Катерино, засвіти-но, Катерино, встань-но,
Катерино, дай ми їсти, тото буде файно.

Катерина засвітила, Катерина встала,
Катерина їсти дала і поцілувала.

Дякую тобі, миленький, за ото красенько,
Що мі пішли із тобою літа веселенько.

* * *

Та піду я в полонину та в полониночку,
Вирубаю яворика та й на колисочку.

Та завішу колисочку я на яворочку,
Та буду в ній колисати малу дитиночку.

Розвивайся, не згинайся, зелененький дубе,
Бо із тебе колисочка дитинионьці буде.

Ой повішу колисочку на дуба, на дуба
Та буду в ній колисати малого голуба.

Ой повішу колисочку та й на ябліночку,
Буде вітер колисати малу дитиночку.

А я буду колисати, а вітер гойдати,
Аби моїй дитинионьці добре було спати.

Ей люлю, каже, люлю маленьку дитинку,
Нема з нею супокою ні ввечір, ні в днинку.

Одному би дати їсти, а другому пити,
А третєє, маленькеє, по двору водити.

Ой діти мої, діти, де би вас подіти?
Та покладу у коробку, мете шкроботіти.

Ой зацвіла калинонька на чотири листки,
Хоч би яка роботиця — сідай до коліски.

Колишу тя, мій сипочку, на руках тя пошу,
Та я тобі, мій сипочку, щастя й долі прошу.

Ой летіла зозуленька через садовину
Та й пустила біле перце — збудила дитину.

Аби тобі, зозуленько, друге перце впало,
Збудила мні дитиночку, була би ще спала.

Та засвіти, місяченьку, а в вишню шпарину,
Аби видно повивати маленьку дитину.

Нема цвіту білішого, як цвіт на калині,
Нема в світі ріднішого, як мати дитині.

Не буду я журитися, краще заспіваю,
В мене дітей повна хата, а я гаразд маю.

Діти мої дрібненькії, діти мої, діти,
Дай мі, боже, межи вами віку увидіти.

Закукала зозулиця та сіла на тріску,
Одпирайте, мамо, двері, син веде невістку.

На високій полонині соловей співає,
Ходьте, мамо, на весілля, донька ся віддає.

Ой кувала зозулиця та й сіла на бучка,
Купи, бабцю, черевички, бо я твоя внучка.

* * *

Молодая дівчинонька, молодії літа,
Молодая заміж пішла, не прожила світа.

Ой упала зірка з неба, у криницю впала,
Розв'яжи мі, мамо, світа, як ти зав'язала.

Ой я його зав'язала тонкими нитками,
Тепер його не розв'яжу грубими гаками.

Ой мій світку, ой мій світку, як маковий цвітку,
То-сте мі го зав'язали в білу перемітку!

Ой на горі росте сосна, пшениця не буде,
У чужої матіночки розкоші не буде.

Понад гору високою голуби літають,
Я гаразду не зазнала, вже й літа минають.

Я гаразду не зазнала і не буду знати,
По чім я вас, мої літа, буду пам'ятати?

Я раз собі заспіваю, а десять заплачу,
Що я свої марно літа по світоньку трачу.

Літа мої молоденькі, жаль мені за вами,
Що я собі не вгуляла коло своєї мами.

Літа ж мої, літа мої, літа молоденькі,
Коли доля нещаслива, будьте коротенькі!

Коби ми ся повернули літа молоденькі,
Дав би нянько два волики, ярма золотенькі.

Ой орали, половії, вже вам не орати,
Пройшли літа молодії — конем не догнати.

Літа мої молодії, де ви ся поділи?
Завилися в кленовий лист та в ліс полетіли.

Ой кувала зозуленька, вдавилася бростю,
Ні за чим ми не такий жаль, як за молодістю.

Стоїть сумна березонька та на кінці зруба,
Ой як тяжко, моя мамо, любити нелюба!

Гіркий полин, гіркий полин, гірко його їсти,
А ще гірше від полину із нелюбом сісти.

Віддала я моя мати заміж молодую,
Та як тую конопельку в воду холодную.

Та як тії конопельці у болоті гнити,
Так же мені, молоденькій, із нелюбом жити.

Ой ти мене, мамко, дала непарі, непарі,
Та так мені світок іде, як сонце у хмарі.

Ей тужу, каже, тужу, не за тобов, мужу,
А за тобов, мій миленький, жаль мені гіренький.

Ой з-за гори високої гусочка летіла,
Не такого приятеля душа моя хтіла.

Закувала зозулиця у лісі у ямці,
Ой я прошу здоров'ячка татові і мамці.

Ой я прошу здоров'ячка і довгого віку
Любій мамці, та й нянькові, й мому чоловіку.

Ой ти, няньку мій старенький, мій сивий голубе,
Годував ти свої діти, а хто тебе буде?

Не журися, любий няньку, якось тото буде:
Буде в мене хліб на столі, то і в тебе буде.

Ой летіли дикі гуси, летіли лебеді,
Та так тебе, мамко, люблю, як зірку на небі.

Мамцю моя солоденька, косице шовкова,
Доти мені, мамцю, добре, доки ти здорова.

Сухе листя скоро горить, а сирее курить,
Молодее веселиться, а старе ся журить.

Та ми старі, не молоді, коби-сьмо здорові,
Дамо собі поробити стільці яворові.

Егей, гуляв колись, гуляв, та гуляв поволі,
Та я думав, що не буду стареньким ніколи.

Та я буду, старий дідю, в запічку сидіти
Та розумом поводити, а най роблять діти.

ОЙ ТИ ЛЮБИШ ЖАРТУВАТИ,
ТА Й Я НЕ ВІД ТОГО

Сеї ночі опівночі сталася неслава:
Миші хату підрубали, баба з печі впала.

Ой смійтеся, дівчаточка, та й ви, молодиці,
Посіяв я файку жита, а цибух пшениці.

На припічку молотив, у запічку віяв,
Під припічком наорав, пшениці насіяв.

Ой Іван-подолян ходив з посторопком,
Вперезався комишем, підширався ворком.

Тримав став на печі, черпав воду саком,
Ловив рибу грабельками, стріляв птахів маком.

Як ся став запалив, риби погоріли,
Попалені щупаки до лісу летіли.

Невеликий чоловік рубав ціном дуби,
Вдарив жабу по хвості, вибила му зуби.

Ішов дід з Дубровід, баба з Дубровиці,
Знайшов дід воловід, баба рукавиці.

Знайшов дід воловід бички запрягати,
Знайшла баба рукавиці горшки витягати.

Ой захотів старий дідо молоденьку взяти,
Пішов собі до Сигота зуби купувати.

Купив собі дідо зуби — очима не видить
Та й питає у легінів: — А де дівка сидить?

Сидить сова на купині, чіпці виплітає,
А соловей в сопілочку коломийку грас.

Ой скрипочки із липочки, струни з прядевниці,
Як заграє коло стола, чути до полиці.

Ой кувала зозулечка, кувала зозулька,
Нехай собі потанцюють бобик і фасулька.

Пішов би я танцювати — волоки пірвуться,
Сірячина по коліна, дівчата сміються.

Як я собі заспіваю, собі потропochу,
Дівчатонька, молодиці, я ся з вами дrouchу.

Ой стояла коло дуба тота рідкозуба,
Рідкозуба, кривоклуба, тота моя люба.

А в лісі є такий дуб, була би підлога,
А чому ти, дівчинонько, така кучонога?

Ой всі коні попутані, лиш один без пута.
Усі дівки як ластівки, лиш одна засмута.

Ой що ж тото за зіллячко, що ся не засіє?
Ой що тото за дівчина, що ся не засміє?

Ой не смійся, дівчинонько, з мого капелюха,
Бо я ж з тебе не сміюся, що ти капловуха.

Ой Парася придалася, ручки до нічого,
Шкода твого, Парасочко, личка рум'яного.

Хвалилася дівчинонька, що має старости,
А до неї приходило поросля безхвосте.

Ой чия то дівчинонька козацького гербу —
Вішається на парубків, як коза на вербу.

Ой дівчина кумина конопельки терла,
Як уздріла каваліра, на терлиці вмерла.

Попід гору високою летіла Маланка,
Та впіймайте, люди добрі, то моя коханка.

Ой дівчино, дівчинонько, яка ти, яка ти,
За хлопцями заглядаєш, не заметиш хати.

Ой дівчино, дівчинонько, вмієш ся пишити,
А не вмієш до сорочки рукава пришити.

Калиночка пристигає, вершок червоніє.
На дівчину пригодночка: робити не вміє.

Ой Олена прибілена, Василина кавна,
А Марійка — файна дівка, бо то любка давна.

Ой біла, каже, біла, чому би не біла?
На роботу не ходила, в холодку сиділа.

Ой біла білявочко, купи парасолю,
Та щоби не обгоріла, ходячи по полю.

— Ой ти, білява білявино, чого така біла?
— Бо на мені пудерику до півтора кіла.

Ой пішов я до дівчини, — в хаті, як у хаті,
Подивився на полицю — горшки сорокаті.

По сім боці білі гуси, по тім боці бузьки,
Ниньки піду до Тодорки, завтра до Ганнуськи.

Одна гора високая, а другая низька,
Одна мила далекая, а другая близька.

Били мене за дівчину, били мене, били,
Аж на мені поламали ясеніві вила.

А я біг через село, біда в воді стоїть,
А їй кажу: — Добрий вечір, — а вона фіглі строїть.

А я кажу: — Гиля, гиля, — а вона присіла,
Коб дівчина не прогнала, була б мене з'їла.

Як ішов я сночі, сночі аж від білявочки,
Летів за мнов кривий бучок попід ябліночки.

Ей ви, білі дівчаточка, ей ви, білі жони,
То-сте мене ушорили, як коня ворони.

Ей, дівчата чорноброві, не дайте мі вмерти,
Я вам буду помагати конопельки терти.

Ой ішов я з вечорниць та попід городи,
Замотався в гарбузи та й наробив шкоди.

Як зачали старі баби кочергами гнати,
То я мусив гачі дерти, гарбузи латати.

Ой ходив я до Параски лиш чотири разки,
Вона мені показала усі перелазки:

— Оцим будеш заходити, оцим виходити,
А тим будеш утікати, як тя будуть бити.

Утікав я од Параски через перелазки,
Якась біда ударила по штанах три разки.

А я кричу: — Гвалту, люди, чого біда хоче? —
А по мені четвертий раз: — Не ходи поночі!

Ой ішов я од Марічки темпенької пічки
Та як упав у кропиву, чуть не вмер без свічки.

Як ішов я через село, курка мене вздріла,
Якби не та паличенька, була б мене з'їла.

Закукала зозулиця та й сіла на ганок,
Ішов Іван від Марії, загубив топанок.

Я гадала, що то сито, а то обичайка,
Я гадала, що то хлопець, а то величайка.

Тече вода край города та й каламутиться,
Ото дурень, не парубок, що йде та й пишиться.

Ой засвищи, соловію, бо я так не вмію,
Держить хлопець своє личко дівкам на неділю.

Ой що ж то за зіллячко перекотиполе?
Ой що ж то за парубок, що борода коле?

Ой ти, старий, бородатий, розуму не маєш,
Що ти таке молоденьке дівча обертасш?

Та твоєю бородою припічки змитати,
А дівчину молоденьку хлопцям обіймати.

Де ти був, де був, та як роздавали?
А всім дали по дівчині, тобі бабу впахали.

А я був на печі, у самім куточку,—
Ліпшу мені бабу дали, як тобі дівочку.

Ой їхало весілля попри мою грушку,
Зачепило за гілля, загубило дружку.

За старостов, за старостов, де староста дівся,
А староста на запічку попелом заївся.

Так староста падав з моста, аж портки ся дерли,
А свашеньки так сміялись, трохи не померли.

Ой коли ня не любив, не було ня брати,
Бо я тобі не грушечка в саду кущувати.

Чи я тобі не казала, мій любий легіню:
Хоч бери, хоч не бери, робити не вмію.

Та я тобі говорила, мій миленький мужу:
Було б тобі вибирати до роботи дужу.

Коби мені не чепець, не червона хустка,
Я би собі погуляла, як на ставі гуска.

Як мя дома научили, так буду робити:
Чоловіка буду мати, а хлопців любити.

Ой скрипочка би не грала, якби не той смичок,
Не була би жінка бита, якби не язичок.

Та й я хтів би женитися, хтів би жінку мати,
Прийде зима — сіна нема, нічим годувати.

Котра би ся віддавала, хай іде за мене,
Що запис чи запере — прогодує мене.

Як не підеш ти, Марусю, то піде Ганнуся.
Як не піде і Ганнуся, то я обійдуся.

Та я свою любов жону ніколи не лаю,
Як вона спить до полудня, я їй помагаю.

Ой казала моя жона, казала Юлина,
Що в петрівку добре спати, бо велика днина.

Та журюся, хлоп молодий, що ми жона схудне:
Доки зварить дещо їсти, то уже полудне.

Ой нікому так не добре, як мені самому:
Чужі жони їдять сіно, а моя солому.

Ой Юрику молоденький, щось в коморі шкребче,
Біжи, біжи виганяти — кіт молоко хлебче.

Легіники молоденькі, легіники милі,
Пішли би сьте за дівчатами і чотири милі.

Ой нездалі парубочки, як удуті міхи,
Лише ними доставляти у місто горіхи.

Ой що ж то за парубок, що він парубочить,
Одна штанка підкочена, друга ся волочить.

Що ж то мені за косар, що не має бруса?
Що ж то мені за кавалір, що не має вуса?

Чи у вас, як у нас, мороз на петрівку?
Заморозив парубочок під кожухом дівку.

Ой файного любка маю, та й файно ся дивить,
А як хоче цілувати, то дівчину схилить.

Ой мала я миленького, ой мала я, мала,
Поставила на ворота, та й ворона вкрала.

Ой мала я миленького по штири неділі,
Пішов в поле волочити, комарі го з'їли.

Ой мала я миленького, та го утратила:
В Коломиї гать урвало та й ним загатило.

Ой мала я хлопця, хлопця, ой хлопця Андруха,
Посадила над водою, та й украла муха.

Качалися вози з гори долі бервінками,
Такі-сякі криволабі, та й ті за дівками.

Ти думаш, легінику, що такий, як лялька,—
В тебе очі, як цибулі, а ніс, як бабалька.

З лисим добре любитися, з лисим добре жити,
Бо як сяде до вечері — не треба світити.

У зеленій полонині пасе баран чорний,
Не такий ти, хлопче, гарний, як дуже гонорний.

Роботящий легінище, нема що казати:
До півночі за дівками, до полудня — спати.

Егей, файна дівка, файна, шкода, що лінива:
Штири днини горшки мокли, а п'ятої мила.

В парадної відданиці рукава вишиті,
Три дні хата не метена, миски не помиті.

Когут піє, когут піє, а курка кокаче,
Стара мама блюда мисє, бо дочка не хоче.

Є у мене файний легінь, ім'я йому Митер,
Лінується до ня прийти один кілометр.

Та я собі полюбила хлопця Михайлика,
І раз до ня не приходив — боїться песика.

Такий у ня, мамко, любко, що вміє гуляти,
А не вміє коло плота кілок затесати.

Ой Олена прибілена красно ся вбувала,
Коровиці не доїла — хвоста ся бояла.

Та чотири легіники сіно обертали,
Миша в сіні шелеснула — вони повтікали.

Ой скажіте, добрі люди, чим Андрій хворіє:
На роботі — замерзає, коло миски — пріє.

Іван любить працювати лише коло миски,
Бо пройшло лиш двадцять років, як він із колиски.

Коломийки заспіваймо, най почують всюди,
Най з ледаря і п'яниці посміються люди.

СЛОВНИЧОК МАЛОЗРОЗУМЛИХ СЛІВ

Бартка — сокира.

Воловід — налігач.

Ворок — мішок.

Гачі — штани.

Дилля — товсті колоди,
з яких складають стіни хат,
криницю.

Дробиниця — птиця.

Кавний — чорний.

Катуни — солдати.

Кичера — гора, покрита лісом,
крім вершини.

Команиця — копіюшина.

Косиця — квітка, едельвейс.

Лада — скриня.

Моталька — метелик.

На кой піду — куди не піду.

Обарінок — бублик.

Петек — короткий верхній одяг.
Побій — тут: дах, покрівля.
Потя — курча.
Присівок — клопоть хазяїнової землі,
 урожай з якої
 наймит збирає для себе.
Рампасовий — шкіряний.
Ровер — велосипед.
Сервус — привіт, добрий день.
Сночі — звечора.
Сокотити — доглядати, берегти.
Стонга — стьожка.
Троскоріха — білка.
Файка — люлька.
Цирочка — вид мережки.
Цімборочка — товаришка, подруга.
Яфини — ягоди, чорниці.

СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ

	Стор.
«ГУЦУЛЬСЬКА ЗАБАВА». Триптих, лінорит, 1935.	2
«КРАСА УКРАЇНИ» («Літо в парку»). Лінорит, 1949.	14
«ЗБИРАННЯ ОВОЧІВ». Лінорит, 1947. Фрагмент.	17
«ЛІТО». Кольоровий лінорит, 1924.	21
«ГУЦУЛЬСЬКЕ ПОДВІР'Я». Лінорит.	26
«ЖІНКА З СНОПОМ». Лінорит, 1939.	31
«МЕЛОДІЇ ГІР». Дереворит, 1936.	35
«ДОВБУШ — ОПІКУН БІДНИХ». Лінорит, 1935.	39
«ГУЦУЛЬСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ». Акварель, туш, 1947.	42
«НАРОДНИЙ ОДЯГ». Лінорит, 1938.	45
ІЛЮСТРАЦІЯ ДО «ТІНЕЙ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ». Фрагмент.	49
«ЛІСТИВКА». Акварель, туш, 1915.	53
«ДОВБУШ». Дереворит, 1945. Фрагмент.	75

«ГУЦУЛЬСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ». Акварель, туш, 1947.	89
«ДІВОЧИЙ ВЕСІЛЬНИЙ ОДЯГ». Село Ст. Косів». Туш, перо, 1931.	93
«ІНТЕР'ЄР ГУЦУЛЬСЬКОЇ ХАТИ». Лінорит.	97
«ГУЦУЛЬСЬКА ХАТА». Лінорит. 1955.	101
«МАТИ». Лінорит, 1930.	105
«ЖІНКА З КУЖЕЛЕМ». Лінорит, 1926. Фрагмент.	111
«ЗАКВІТЧАНА ЖІНКА». Лінорит, 1939. Фрагмент.	116
«НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО». Лінорит, 1947. Фрагмент.	121
«ГУЦУЛ-ГАЗДА». Лінорит, 1935.	123
«НАТЮРМОРТ». Дереворит, 1947.	129

ЗМІСТ

Ой дрібненька коломийка, коломийка мила.

Наталя Шумада

5

Нам щасливо всім живеться в радянському краю

13

Як ми долю проклинали,— ще ся не забуло

25

Ніхто так не кохається, як ми обидвос

41

Ой ти любиш жартувати, та й я не від того

115

Словничок малозрозумілих слів

131

Список ілюстрацій

133

КОЛОМЫЙКИ

Сборник

Составитель

Наталія Сергеевна Шумада

(На украинском языке)

Видавництво «Дніпро»,

Київ, Володимирська, 42.

Редактор *Л. М. Кирилець*

Макет *В. І. Юрчишина*

Художній редактор *А. К. Тетюра*

Технічний редактор *Л. І. Ільченко*

Коректор *Г. І. Кривопуск*

Виготовлено
на Київській книжковій
фабриці «Жовтень»
республіканського
виробничого об'єднання
«Поліграфкнига»,
Київ, Артема, 23а.

ІБ № 561

БФ 28814.

Здано на виробництво 27.VI 1977 р.

Підписано до друку 26.X 1977 р.

Папір тифдручний.

Формат 60×90¹/₃₂.

Фізичн. друк. арк. 4,25.

Умовн. друк. арк. 4,25.

Обліково-видавн. арк. 3,704.

Ціна 65 коп. Замовл. 1474.

Тираж 10 000.

